LUCIAN BLAGA

OPERE

3

TĂLMĂCIRI

Ediție îngrijită de
DORLI BLAGA

BIBLIOTECA COLEGIULUI
NAȚIONAL "GH. LAZĂR"
NR. INVENTAR
.....

EDITURA MINERVA
BUCUREȘTI, 1975

ÎN LOC DE PREFAȚĂ

Cele mai multe dintre tălmăcirile adunate în culegerea de față s-au alcătuit, cu scurte sau mari întreruperi, în cursul anilor, începînd cam din 1943, cînd băteau încă tunurile războiului. Transpunerile se datoresc exclusiv entuziasmului cu care sufletul meu a răspuns izvoarelor ce le aveam în față.

N-am intenționat să dau, cu această culegere, o antologie a poeziei lirice universale. Citind și recitind stihuri cîntate în vechiul Egipt, în antichitatea greacă sau chineză, în pădurile negre din străfundurile Africei, subt cerul italic sau galic, s-a ivit în mine dorința arzătoare de a anexa și de a asimila graiului nostru o seamă de poezii, dintre cele mai frumoase, ale literaturii universale. Nu m-a interesat numărul. M-au interesat doar caratele.

Ambiția mea nu s-a îndreptat nici spre sistem, nici spre docte prezentări complete. Am spicuit prin autori și prin antologii străine, cum am putut și pe unde am putut. Am utilizat în vederea transpunerii atît texte în limba de obîrșie, cît și traduceri în alte limbi, cînd limba originalelor îmi era cu totul necunoscută.

Traducînd — mi-am domolit o aprigă sete. Traducînd — m-am îmbogățit cu o experiență. Doream să văd în ce măsură poezia poate fi trecută dintr-un grai într-altul. Traducînd — m-am simțit crescînd. Căci m-am ostenit numai cu poezii, ce mi-au stîrnit încîntarea, și care, prin tălmăcire, puteau să devină într-un fel ale mele, ale noastre, ale Românilor.

LUCIAN BLAGA

Cluj, 20 noiembrie, 1956

NOTĂ ASUPRA EDIŢIEI

În volumul 3 al ediţiei de OPERE de Lucian Blaga publicăm tălmăcirile autorului din lirica universală şi anume poeziile cuprinse în volumele *Din lirica universală,* apărut în 1957, la E.P.L. şi *Din lirica engleză,* apărut în 1970, la Editura Univers.

Poeziile au fost traduse de autor în decursul anilor, primele, din lirica lui Esenin, fiind publicate în revista *Gîndirea.* Altele au fost publicate de autor în timpul vieţii (de exemplu în revista *Steaua),* iar altele după moartea acestuia, în *România literară, Viaţa românească, Familia, Secolul XX* ş.a.

Traducerile din lirica engleză şi americană au fost realizate de Lucian Blaga în colaborare cu soţia sa Cornelia Blaga şi cu sprijinul competent al doamnei Flori Gavrilă, pentru care îi mulţumim. Selecţia poeziilor s-a făcut dintr-o serie de antologii cunoscute ale poeziei engleze.

În ediţia de faţă, am reprodus integral volumul din 1957 în care am inclus, la capitolul *Din poezia engleză şi americană,* poeziile cuprinse în volumul apărut în 1970, în ordinea cronologică a autorilor.

Am reeditat prefaţa autorului, iar notele ediţiei din 1957 le-am completat pentru autorii englezi şi americani. De asemenea, am corectat, utilizînd pentru aceasta articolul lui Lucian Blaga *Traduceri şi errate,* publicat în revista *Tribuna,* cu prilejul apariţiei în 1957 a volumului *Din lirica universală,* greşelile de tipar semnalate de autor în acest volum.

D. B.

Din
POEZIA EGIPTEANĂ

Sec. XVI—XIV î. e. n.

IMN SOARELUI

Mărire ţie care răsari în zare...
Laudă ţi-aduc ţie toţi zeii,
tu, drag şi prea frumos copil.
Cînd tu răsari, viaţă prind oamenii
şi-n chiot izbucneşte lumea.

Zeii din Heliopol te preamăresc,
zeii din cele două capitale te înalţă,
te laudă mult toţi pavianii.
Mărire ţie îţi spun animalele,
tu jubilezi în luntrea ta,
tu te bucuri, domn al zeilor,
de tot ce-ai creat,
valurile cerului se albăstresc lîngă tine,
oceanul vibrează de strălucirea ta.

CÎNTECUL DE TRIUMF AL SUFLETULUI ÎN POARTA CERULUI

De-acum eu Dumnezeu devin,
eu sunt Dumnezeu.
M-am sfîrşit şi m-am întors
iarăşi la începuturi.
Eu sunt marele zeu, care din nimic se făcu,
şi care din numele său creiă totul.

Timpul în scrum se prefăcu.
Eu sunt pasărea mare
care cîntăreşte, ce a fost şi ce este.
Eu sunt ziua de ieri şi ziua de mîne.
La cearta zeilor privesc
făcînd rînduială.
Am părăsit cetatea,
eu sunt în patria mea,
la tatăl meu eu sunt de-acum pentru totdeauna.
Obrazul răului s-a stins.
Păcatul nu este însuşirea mea —
îl lăsai pe pămînt.
Eu merg pe drumul nou
atît de cunoscut mie, în patria cerului.
Păşesc prin poartă.
Întindeţi-mi mînile voi tovarăşi fericiţi.
Eu sunt la voi.
Eu sunt în tatăl meu.

ÎMPĂRĂŢIA CEREASCĂ

Tu întrebi : cine oare ne va duce,
Călăuzindu-ne spre ţara regească,
În imperiul care este în cer ?

Păsările, care sunt în văzduhuri,
Animalele, ce mişună pe tărîmuri,
Peştii din fluvii şi mări —

Toţi şi toate te vor duce,
Călăuzindu-te spre imperiul ceresc,
Care este în inima ta.

CÎNTEC DE IUBIRE

Eu fac tot ce inima-mi doreşte
cînd sunt în braţele tale.
A te vedea este lumină pentru ochii mei.
Mă alipesc ţie, fiindcă-ţi văd iubirea,
tu, marele inimii mele.

Ceasurile mele sunt pline de veşnicie
de cînd dorm cu tine.
Tu ai ridicat inima mea
cînd zăcea în noapte.
Eu sunt bucata de pămînt
în care tu îţi sădeşti florile.
Plăcut este locul pe care mîna ta l-a săpat,
pe unde ne plimbăm mînă-n mînă,
în răcoarea vîntului de miazănoapte.
Inima mea de bucurie e plină
pentru că mergem împreună.
Ca un must e pentru mine
glasul să ţi-l aud.
Eu trăiesc, fiindcă îl aud.

Din
POEZIA CHINEZĂ

CEA MAI VECHE POEZIE

(2000 î.e.n.)

Răsare soarele : de muncă mă apuc.
Apune soarele : în somn mă duc.

Îmi sap fîntîna, beau din ea.
Din plin ogorul mă va sătura.

Nici împăratul cu puterea lui, mai bine
nu s-ar putea-ngriji de mine.

LI TAI-PE
(701—762)

SLOVELE ETERNE

În vreme ce tăcut eu versuri scriu, privesc
de la fereastră, cum tulpinele de bambus
se leagănă în vînt.

Asemeni unei ape tulburate ele sînt.
Şi zvonul foilor se-aude
ca un zgomot de cascadă.

Arunc aceste slove pe hîrtie.
Ca flori de prun ele apar
căzute, răvăşite în zăpadă.

Mireasma mandarinei, duhul tainei,
dispare cînd o fată prea-ndelung
o poartă-n faldurile hainei.

Şi bruma pierde-se, cînd soarele o vede.
Numai slovele pe care eu le scriu
sunt veşnice. Aceasta eu, eu Li Tai-Pe, o ştiu.

TUNG LIU-FAN
(Sec. XIX)

CORABIA CU FLORI

Pe unde albastre o corabie cu flori.
Cîntec răsună de pe bord. Frumoase fete
cu trupuri albe şi cu păr întunecat
stau pe perne de mătasă în corabie,

şi de catarg se razimă, se ţin încinse
cu braţele, şi cîntă minunat
despre moarte şi iubire. Şi fericită
corabia alunecă pe fluviu în jos,
prin zilele cu soare şi prin nopţi cu lună
mînată e tot mai departe ; cîntă fetele
despre moarte şi iubire, iar florile de lotus
aud cîntarea şi se miră.
Din dumbrăvi, pestriţe păsări iscodesc,
privirea lor se umple de tristeţe,
şi jale e în vîntul care-atinge fetele
împrăştiindu-le din păr mireasma,
şi jale scînteiază în lumina stelei.
Fetele cîntă, ochii lor lucesc
parc-ar vedea cerul deschis. Un zîmbet
tremură în jurul buzelor. Ele plutesc
tot mai departe. Cîntînd vor luneca
în marea verde.
Acolo se vor cufunda
cu trupuri albe şi păr întunecat,
şi-n moarte tot va mai suna
un cîntec de iubire plin.
Şi nici o tînguire gurile nu vor rosti.

Din
POEZIA GREACĂ

BAKCHYLIDES

(Sec. V î.e.n.)

LAUDA PĂCII

Măreţe lucruri naşte pacea : flori,
belşug de artă gureşă şi dulce.
În flacără de aur pe altare
de marmoră s-aprinde pentru zei
carnea cornutelor şi-a mieilor
lînoşi. Juneţea cugetă la lupte
pe moale ţărnă în arenă şi
visează doar la fluier şi la hore.

Pe chinga scutului îşi ţese pînza
paianjenul. Iar lancea ascuţită
şi spada cu tăişuri, două, sunt
amarnic măcinate de rugină.
A amuţit trompeta de aramă.
Nimic din gene nu alungă somnul
chemat să-mprospăteze inima.
Serbări senine înfloresc pe uliţi,
şi arde cîntecul slăvind frumseţea.

IBICOS
(Sec. VI î.e.n.)

PRIMĂVARA

În primăvară-nfloresc
cu tărie gutuii
adăpaţi de apele-fluvii
unde se-ntinde a sacrelor fete
grădină ascunsă.

Strugurii cresc
în viţă umbratică
umflaţi de vinul sălbatec.
Numai iubirea în mine
nu are timpuri, ea vine
ca o furtună din Nord, cu fulger aprins,
în febră uscată, stranie, fără ruşine,
vine, vuind, dinspre Kypris.
Din pubertate, din ceasul acela
ea-mi stăpîneşte puternică sîngele.

ANAKREON
(Mort în 495 î.e.n.)

CĂTRE GREER

Greer mic, ce fericit eşti,
care-n crengile de arbori,
ridicat de-un strop de cîntec
ca un rege vieţuieşti.

E al tău cam tot ce vezi,
tot ce ora vrea s-aducă
din grădini şi din livezi.
Tu trăieşti prin negre brazde,
nu te vatămă ţăranii,
tu, de muritori slăvitul,
birui grijile şi anii.
Chiar şi Phoebus te iubeşte.
Muzele cu drag ţi-ascultă
de argint cîntarea multă.
Bătrîneţea nu te-ajunge,
eşti poeţilor tovarăş.
Tu născut eşti fără carne,
fără sînge, fără semeni.
Niciodată tu nu suferi.
Numai zeilor te-asemeni.

Din

POEZIA PERSANĂ

NISAM ED DIN
(1141—1202)

CÎNELE MORT

Isus cu-nvăţăceii săi umblînd prin lume
trecu pe lîng-un tîrg, se spune,
mulcom gîndind la ale sale.
Un cîne mort zăcea, azvîrlit în cale,
de toţi văzut, în faţa unei case.

În jurul hoitului mulţime s-adunase
ca vulturii pleşuvi pe lîng-o mortăciune.
Şi unul zise : Măruntaiele se-ntorc pe dos
în mine de-un asemenea cumplit miros.
Un altul : Aruncat să fie-n foc,
că tot ce-i mort — aduce nenoroc.
Şi fiecare-şi zise cîntecul netot
ocară adunînd pe-un cîne mort.
Dar cînd venise rîndul lui Isus,
cu gînd suav, purtat de bunătate, el a spus :
„Sunt albi ca nişte perle dinţii lui".
Cei ce-ascultau de-acest cuvînt de vis,
ca nişte scoici trandafirii
pătrunse de lumină, s-au deschis.

Din

POEZIA PRIMITIVĂ

MITUL CREAȚIUNII

El singur era : Taaroa era numele său.
În preajma sa era gol :
nicăiri pământ, nicăiri oameni.
Taaroa striga fără ecou.
Şi-atunci în singurătatea sa
el se prefăcu în lume.

Aceste rădăcini, ele sunt Taaroa.
Aceste stînci, ele sunt EL.
Taaroa : nisipul mărilor.
Taaroa şi-a dat singur numele.
Taaroa : seninul.
Taaroa : sămînţa.
Taaroa: prundişul.
Taaroa : cel fără trecere,
Taaroa : puternicul,
creatorul lumii
al marei sfintei lumi,
care nu este decît coaja lui Taaroa.
El o însufleţeşte întru frumseţe.

CÎNTEC PENTRU SECERA LUNII

Lună tu — ia-mi tu obrazul,
şi împrumută-mi obrazul tău.
Ia tu obrazu-mi,
acest obraz care se simte bolnav.

Obrazul tău dă-mi-l, rogu-te,
cu care, cînd ai murit
tu iarăşi vie te-ntorci printre noi.
Tu zaci ascunsă şi iar te iveşti.
Asemenea ţie aş vrea să fiu,
căci tu ai această bucurie
de a te întoarce totdeauna din nou,
cînd noi nu te simţim.
Ca un iepure te ascult.
Tu ne-ai spus odată, demult,
că şi noi ne-om întoarce, vii ne-om întoarce
cînd murim.

TRIBUL ALGONKIN
(America de Nord)

CÎNTECUL STELELOR

Noi suntem stelele cari cîntă.
Noi cu lumina noastră cîntăm.
Păsări de foc suntem noi,
zburăm peste cer prin senin.

Lumina noastră-i un glas.
În jos peste piscuri de munţi privim.
Noi — pentru duhuri un drum pregătim,
un drum pentru duhuri, ce vin.

POVESTEA DRUMULUI

Tatăl şi fiul se duseră în pădure ca să pună curse.
Ei ajunseră la un drum foarte umblat de oameni.
Fiul zise : „Vreau să pun aici cursa".
Tatăl zise : „Nu-i bine, acesta-i drum de oameni".
Fiul zise : „Eu totuşi o pun". Şi fiul puse cursa
în acel loc.

A doua zi fiul găsi pe fratele mamei sale prins în cursă. El strigă : „Tată, un animal".

Tatăl strigă : „Ce fel de animal ?"

„Fratele mamei".

Tatăl zise : „Nu ţi-am spus ? Acum sloboade pe fratele mame-ti şi nu-ţi mai pune cursa aci."

Dar fiul nu voi să asculte. El îşi puse din nou cursa în acelaşi loc. A doua zi se prinse în cursă tatăl tatălui său.

A treia zi, mamă-sa.

A cincea zi fiul prinse în cursă însuşi drumul.

Tatăl zise : „Lasă-l să fugă. Dacă nu-l laşi să fugă, nu ne mai ştim întoarce în sat."

Fiul nu voi să asculte. El luă drumul, îl strînse şi-l băgă în sac. Şi sacul el îl luă pe umeri, dar cînd să se întoarcă cu tatăl său, ei nu mai putură să vază decît tufe.

Ei nu mai găsiră satul.

În cele din urmă fiul îşi aruncă povara pe pămînt. Numaidecît drumul sări şi fugi în sat. Fiul şi tatăl său fugiră după el.

În sat fiul prinse din nou drumul.

Oamenii ziceau : „Acum drumul este al fiului, căci el l-a prins". Fiul zise : „Aşa este. Drumul acesta este al meu, şi nimeni nu mai are dreptul să meargă pe el."

Şi-ntr-adevăr nimenea nu mai merse pe acel drum, şi drumul deveni foarte trist şi muri în cele din urmă.

Din
POEZIA FRANCEZĂ

FRANÇOIS VILLON
(1431—?)

MICĂ BALADĂ DE IUBIRE

(apocrifă)

Pîrjol de vară era şi iarba atît de înaltă
că orice vînt se prăvălea în ea.
Acolo sîngele, ca de-un vîrtej cuprins,
ţi l-am simţit zvîcnind aprins.
Obrajii doar tu mi-ai atins —
bărbatul aspru cît de repede s-a stins.
Căci astfel de iubire n-a mai fost. Cumplit,
de roşul părul tău, eu m-am îndrăgostit.

Apoi, cît vara a ţinut, nici macul
atît de roş n-a fost ca părul tău învolburatul.
Acum de coasă iarba va cădea
şi floarea multă va muri şi ea.
Şi dacă macul roşu într-atîta a pălit,
atunci nu are nici un sens cinstit
să mai existe albii nori. Cumplit,
de roşul părul tău, eu m-am îndrăgostit.

Cînd cineva de părul tău s-a-ndrăgosti,
tu zici că în curînd vor fi copii.
Ca macii roşii, albi ca neaua ei vor fi.
Ah, toamna vin odraslele cu zel.
De ce n-ar fi şi pe la noi la fel ?
Tu şi la iarnă-ai rămînea cum alta nu-i,
frumoasă tu, tu roşe căprioara mea. Cumplit,
de roşul părul tău, eu m-am îndrăgostit.

BALADA DOAMNELOR DE ALTĂ DATĂ

Să-mi spuneţi unde,-n care ţară
e Flora-acea Romană ca un vis ;
Arhipiada unde-i, şi Thais,
a ei prea mîndră verişoară ;
şi unde-i Eho, ce vorbea în van
cînd zvon se ridica pe ţărm, pe apă,
frumseţe-avînd ca nimenea vreodată ?
Dar unde sunt zăpezile de an ?

BALADA DOAMNELOR DE ALTĂ DATĂ

Să-mi spuneţi unde,-n care ţară
e Flora-acea Romană ca un vis ;
Arhipiada unde-i, şi Thais,
a ei prea mîndră verişoară ;
şi unde-i Eho, ce vorbea în van
cînd zvon se ridica pe ţărm, pe apă,
frumseţe-avînd ca nimenea vreodată ?
Dar unde sunt zăpezile de an ?

Şi unde-i Heloisa, pentru care
ciuntit a fost şi-apoi lovit de har
la mînăstire bietul Petru Abélard,
din dragoste-ndurînd această încercare ?
Regina unde-i, care pe-al ei plac
porunc-a dat ca Buridan
zvîrlit să fie-n Sena într-un sac ?
Dar unde sunt zăpezile de an ?

Regina Blanca, albă ca un crin
care-şi cînta ca o sirenă taina,
şi Beatrice, şi-alte nume ce le ţin,
şi Eremburga ce domni în Maina,
Ioana D'Arc de-odinioară
pe care-Englezii o jertfiră la Rouen,
pe unde sunt, Stăpîna mea Fecioară ?
Dar unde sunt zăpezile de an ?

Stăpîne prinţ, nu aştepta un năzdrăvan
răspuns la întrebarea unde sunt,
ca un refren mereu să-ţi vie-n gînd :
Dar unde sunt zăpezile de an ?

PIERRE DE RONSARD
(1524—1585)

SONET PENTRU MARIA

Cum vezi pe ram în luna mai trandafirul
în mîndra sa juneţe, în prima sa floare,
făcînd cerul gelos de via sa culoare,
cînd aurora deasupră-i îşi picură mirul :

În foile sale se odihneşte atîta iubire,
umplînd de miresme grădina şi locul.
Bătut însă de ploaie, lovit de tot focul
amiezii, el moare tînjind în neştire.

Astfel în frageda, în tînăra ta noutate,
cînd cer şi pămînt te slăveau, de soarte
ucisă, rămas-ai cenuşe în moarte.

Ca jertfă primeşte aceste lacrimi aduse ţie,
ăst vas cu lapte, aceste flori, pentru ca, vie
şi moartă, făptura ta numai roze să fie.

PAUL VERLAINE
(1844—1896)

PLÎNGE ÎN INIMA MEA

Plînge în inima mea
cum plouă peste oraş ;
ce-i tristeţea aceasta grea,
răul ce inima-mi ia ?

O, dulce murmur de ploaie
pe acoperişe şi-n zare !
În inima ce se îndoaie,
o, cîntecul, murmur de ploaie !

Plînsul noimă nu are
în inima ce mi se frînge.
Ce ? Nici o trădare ?
Jalea noimă nu are.

Un chin e fără măsură
să nu ştii de ce,
fără iubire şi ură,
suferi peste măsură.

PAUL VALÉRY
(1871—1945)

PAŞII

Copii ai tăcerii mele, paşii tăi,
puşi mulcom şi sfînt număraţi,
s-apropie de patul vegherii mele,
înaintează muţi şi îngheţaţi.

Divină umbră, făptură pură,
ce dulci sunt paşii tăi reţinuţi.
O zei, toate presimţitele daruri
la mine vin cu aceşti paşi desculţi.

Cînd, încă de departe poate,
cu buzele visate de mult,
celui ce-n mine gîndul şi-ascunde
tu-i pregăteşti hrana unui sărut.

Ah, gingaşa faptă tu n-o grăbi,
dulceaţă de a fi şi de-a nu fi,
căci am trăit din aşteptarea ta
şi paşii tăi sunt inima mea.

Din

POEZIA ITALIANĂ

DANTE ALIGHIERI
(1265—1321)

SONETUL XXX

Voi pelerini, pe cari vă duce gîndul
la lucruri, poate că, ce nu-s de faţă,
din ţări atît de depărtate-n ceaţă
veniţi, cum arătaţi în fapt, de-a rîndul ?

Şi cum nu plîngeţi, cînd străbateţi, ceată,
oraşul cu durerea lui, cum este ?
Sunteţi ca unii care nici o veste
n-au prins de jale-n calea lor înceată.

De adăstaţi, să prindeţi tînguirea,
amarnic mă încredinţează firea
că veţi ieşi cu faţa lăcrimîndă.

Oraşul a pierdut pe Beatrice.
Cuvîntul, care despre ea se zice,
putere dă şi altora să plîngă.

CÎNTECUL II

Femei, ce daţi o înţelegere iubirii,
vreau să vorbesc cu voi despre femeia mea,
nu fiindcă-aş crede istovită lauda pentru ea,
ci fiindcă uşurare cere mintea, prea firească.
Vă spun că încercîndu-mă pe scara preţuirii
iubirea-atît de dulce-n piept s-ar ridica,
că-ncumetarea, dacă-n drum nu m-ar lăsa,
grăind, aş face lumea să se-ndrăgostească.

Dar vorba nu mi-o vreau atît de-nalt cerească,
să nu devin pe urmă laş, din teamă.
Ţinînd de-această-mprejurare seamă,
doar despre nobila ei stare pămîntească,
voi povesti, în chipuri, ce-ar părea uşoare,
dar numai pentru voi, femei şi fete iubitoare.

Îngerul strigă cu înţelegere divină,
zicînd : O, Doamne, se întrezăreşte-n lume,
iscîndu-se, spre împlinire, o minune.
Pornind de la un suflet, pîn-aici ea străluceşte.
Alt gol cerul nu are-n starea lui deplină,
doar lipsa-acestui suflet-nalt, pe care-anume
el Domnului îl cere de acolo, unde-acum e.
Şi fiecare sfînt de gîndul graţiei se-nsufleţeşte,
pe care-o cere pentru sufletul acesta, îngereşte.
Şi astfel Dumnezeu, cînd despre Beatrice
aude : „Voi iubiţii mei să suferiţi", el zice,
„Speranţa voastră să rămînă-acolo-nţelepţeşte,
unde, pierzîndu-şi-o, poetul în infern va spune
rău-născuţilor : Eu am văzut speranţa fericiţilor."
Întru înaltul cer dorită-i Beatrice.
Şi zic : Vreau să cunoaşteţi vrednicia ei.
Aceea care nobilă ar vrea să pară-ntre femei,
cu ea să meargă. Pe străzi cînd Beatrice trece,
iubirea face-n inimile josnice să pice
un ger, prin care-ngheaţă-n faţa ei
orişice gînd netrebnic. Cel ce fără de temei
ar suferi, cu ochii de-o petrece,
va deveni un lucru rar, sau va muri. Şi rece,
pe cît de demn, de s-ar găsi, s-o vadă cineva,
acela în virtuţi, rămîne-nduplecat de ea.

Căci întîlneşte mîntuirea cel ce trece
pe lîngă ea, şi-aceasta într-atîta-l umileşte
că uită orişice pornire rea, şi se trezeşte.

Zice Iubirea despre ea : Un lucru muritor
cum poate fi-nzestrat cu-atîtea daruri pure ?
Şi o priveşte îndelung, ca-n sine ea să jure,
că Dumnezeu aci încearc-o noutate.
Şi are Beatrice-n chip culoarea perlei, precum vor
toate femeile să aibă, dar nu peste măsură.
Ea-i tot ce Firea-a-ntruchipat în ţărnă dură
mai bine : pildă a frumuseţilor învederate.
Din ochii ei, oricum i-ar fi luminile mişcate,
fiori de dragoste-n afară bat, cum nu ai crede,
ochii rănind aceluia, ce copleşit îi vede.
Se regăsesc pe urmă inimile-mprospătate.
Unde nu poate nimeni s-o privească ţintă,
pe buza ei Iubirea — nu va să se desmintă.
Cîntec al meu, ştiu bine că vei colinda
pe la femei, la multe, cînd te-oi fi trimis.
Îţi leg acum de suflet, eu care m-am deschis,
şi care te-am crescut, tu al Iubirii fiu,
să spui rugîndu-te, pe unde vei cutreiera :
Să-mi arătaţi voi drumul, la ea, unde-s trimis,
de-a cărei laudă sunt împodobit ca-n vis.
Şi dacă te-ndoieşti, cum bănui, te previu,
oricum, să nu adaşti pe unde e pustiu
şi lume rea. De poţi vorbeşte răspicat
cu o femeie doar, sau cuviincios bărbat,
cari te-ar mîna la ţintă, cum de-asemeni ştiu.
Cu ea-mpreună vei găsi Iubirea, şi o veste
de mine să le dai, cum datoria-ţi este.

FRANCESCO PETRARCA
(1304—1374)

CÎNTECUL ITALIEI

Italia mea, deşi cuvintele-s zadarnice
Atîtor răni de moarte,
Pe cari le văd pe trupul tău frumos,
Să-mi fie-aş vrea suspinele, precum departe
Se-aşteaptă Tibrul, Arnul, apele amarnice,
Şi Padul, pe al cărui ţărm dulce
Sălăşluiesc adînc îndurerat. De jos,
Stăpîne-al cerului mă rog, aci,
Ca mila, ce te mînă pe subt zarea largă,
Spre ţara ta să te îndrepte, cea mai dragă.

Vezi, Doamne, ce război cumplit ieşi
Din ce uşoare pricini ! Inimile, ce le înăspri
Superbul, nemilosul Marte,
Înduioşează-le tu, Tată, şi deznoadă-le.
Din adevărul tău tu fă-le parte
Prin graiul meu, ce slugă-ţi e.

Voi, cărora norocu-n mîni vă puse
Cîrma frumoaselor meleaguri,
De care nici o milă nu vă-ncearcă,
Ce fac pe-aici atîtea călătoare steaguri,
Străine spade ? Pentru ce tărîmul verde pus e
Să se mînjească de barbarul sînge ? Parcă
O rătăcire grea vă linguşeşte, şi deşartă :
Puţin vedeţi, dar ochiului mult i se pare :
În inimă, de cumpărat voi căutaţi iubire !
Cel ce mai multă lume ţine-n stăpînire,
Mai mulţi duşmani în preajmă are.
Cumplit noian, pus în mişcare,
Puhoi, din cine ştie ce deşerturi strîns
Spre a ne inunda suavele cîmpii !
Dacă din propriile noastre mîni, şi într-adins
Vin toate-acestea, cine ne va mîntui ?

Bine-a-ntocmit natura ţara noastră,
Cînd scutul Alpilor îl ridica
'ntre noi şi teutonica urgie :
Dar lăcomia oarbă întîlnitu-s-a
Cu bunurile ei, pornirea proastă
S-a zbătut s-aducă sănătăţii rîie.
Acuma ca-năuntrul unei cuşti c-o mie
De gratii, fiare sălbatice şi blînde turme

Îşi fac culcuş, aşa că totdeauna geme
În suferinţă cel mai bun. Prin vreme,
Ca durerea tot mai tare să ne-o scurme,
Vin toate din sămînţa, ce lăsat-a urme,
A poporului fără de lege, căruia cu ură
Un Marius îi sparse coapsa. Încă nu se stînge
Amintirea faptei celora ce însetaţi băură
Nu apă proaspătă din rîu, ci sînge.

Şi nu-l mai amintesc pe Cezar, care
Prin plaiuri iarba a făcut-o sîngerie
Iscînd izvor din vîna lor cu fierul.
Acuma — pentru care stele rele nu se ştie —
Ne ară-n ură cerul, cum se pare :
E pentru fapta voastră, iată adevărul.
S-au aţîţat potrivnici fratele şi vărul,
Şi vrerile-nvrăjbite strică lumii
Cea mai frumoasă parte. Ce destin
Vă face să năpăstuiţi un biet vecin ?
Atîtea bunuri distrugînd, voi risipiţi pe unii
Şi urmăriţi pe alţii. Cum e cîntul strunii,
Voi căutaţi aiurea mercenari. Vă place
Să-şi verse sîngele, să-şi vîndă sufletul la preţ ?
Spun adevăr, ce bine inimii îi face.
Şi nu vorbesc cu ură pentru altul, sau dispreţ.

După dovezi atîtea, seamă nu vă daţi
De-nşelăciunea de la miazănoapte,
Ce ridicînd un deşt cu moartea face glume ?
Mai rea-i batjocura ca paguba prin fapte.
Mai din belşug se scurge sîngele, ce voi îl daţi,
Căci altfel de mînie vă îndeamnă-n lume.

De dimineaţa pînă seara cugetaţi anume
La voi, şi veţi vedea ce drag îi este altul
Celui ce-atîta de puţin la sine ţine.
Nobil popor, latine
Sînge, în tărîmul tău de-a lungul şi de-a latul,
Scapă-te de grelele poveri, ce-ţi taie răsuflatul.
Nu-ţi face dintr-un nume sterp un chip cioplit.
Că furia din nord, cu-obraz neomenesc,
Cu mintea încă nu am izbutit
S-o-nvingem, este vina noastră, nu lucru firesc.

Nu-i aci tărîmul, ce întîi îl atinsei ?
Şi nu-i acesta cuibul meu,
Unde atît de dulce-am fost hrănit ?
Nu e aceasta patria, în care mă încred mereu,
Muma bună, care-acoperă strămoşii mei ?
Aceasta cel puţin, aceasta ar fi trebuit
Mintea să v-o mişte nesfîrşit
Sau măcar uneori ! — Priviţi cu milă
Lacrimile-ndureratului popor,
Ce — după Dumnezeu — doar de la voi mai arzător
Nădăjduieşte linişte. Dacă prin multa silă
Un semn aţi da de îndurare, licăr de feştilă,
Virtutea împotriva furiei, ce-a-ncins urgia,
Va prinde armele ! Şi lupta, ca de soartă,
Scurtă va fi, căci vrednicia
În italicele inimi încă nu e moartă.

Seniori, priviţi cum timpul zboară,
Şi cum viaţa fuge pe subt zare,
Şi cum pe umeri moartea ni se lasă.
Voi sunteţi înc-aci : gîndiţi şi la plecare !

Căci, despoiat şi singur, sufletul aşa-ntr-o doară
Ajunge undeva la calea dubioasă.
Trecînd prin astă vale-ntunecoasă
Lăsaţi de-o parte ura şi mînia,
Vînturi potrivnice vieţii bune şi senine.
Iar cel ce întru suferinţa altuia îşi ţine
Şi-şi risipeşte timpul, schimbe-şi grozăvia
În faptă demnă, cum ne-o cere omenia,
Fie de mînă, ori de minte, precum sunt
Atîtea vrednice lucrări după porunca scrisă.
Numai aşa e bucurie pe pămînt.
Numai aşa e calea cerului deschisă.

Cîntec al meu, îţi dau însărcinare
Cuviincios să-mpărtăşeşti cele rostite
Alesei lumi, prin care vei umbla.
Află că pofte sunt, pe unde vei cutreiera,
Pline de obiceiuri vechi şi prea urîte,
Ce-s adevărului duşmane juruite.
Încearcă-ţi tu norocul, ca-ntr-un vis,
Printre mărinimoşi, cărora binele le place.
Spune-le : Cine-mi dă tăria de-a vorbi deschis ?
Umblu c-un strigăt : pace, pace, pace !

MICHELANGELO BUONAROTTI
(1457—1564)

SONETUL I

Artistul vrednic nu hrăneşte nici un gînd
pe care marmora cu prisosinţa ei
nu l-ar cuprinde. Izbîndeşte însă
cu temei
doar mîna ce ascultă mintea cugetînd.

Răul temut, şi binele ce mi-l promit,
în tine, fragedă femeie, zi cu zi
la fel se-ascund. Dar ca să nu mai pot trăi,
potrivnică e arta-mi ţintei de dorit.

Iubirea deci nu are, nici frumuseţea ta
(O, aspru gînd al grelei mele sorţi !)
vreo vină pentru-această suferinţă-a mea,

că-n inimă tu moarte şi izbăvire porţi
deodat. Ci vinovată-i mintea, ce arzînd
scoate, stîngace, numai moarte, dăltuind.

SONETUL XXIII

Cu ochii tăi eu văd o mulcomă lumină,
pe care, orb, cu ochii mei n-o pot vedea ;
cu paşii tăi sarcină port, pe umeri, grea,
ce, obosit sub zări umblînd, mi-a fost străină.

Cu mintea ta mă-ndemn spre ceruri fără nume,
cu àripile tale fără pene zbor.
La bunu-ţi plac pălesc şi mă-nroşesc de zor,
îngheţ la soare, jar mă ia în brume.

În vrerea ta e obîrşia voii mele,
în tine iau fiinţă gîndurile-mi stele,
în duhul tău se nasc cuvintele-mi pe rînd.

Prin mine eu ca luna s-ar părea că sînt.
Căci ochiul nostru-n ceruri cu vederea prinde
atîta doar cît soarele în larg aprinde.

Din
POEZIA GERMANĂ

JOHANN WOLFGANG VON GOETHE
(1749—1832)

ÎNCHINARE

(din *Faust*)

V-apropiaţi din nou, figuri şovăitoare,
Cari ochiului de timpuriu s-au arătat.
Să-ncerc a vă reţine — acum — putea-voi oare ?
Mai este sufletul visării aplecat ?
Vă îmbulziţi. Ei bine, adăstaţi prin preajmă,
Aşa cum răsăriţi din negură deodat'.
Adînc mişcat se simte pieptu-mi, tinereşte,
De adierea vrăjii ce vă însoţeşte.

Icoane-aduceţi voi din zile fericite,
Prin faţă-mi trec atîtea umbre dragi şi vii.
Asemeni unei vechi legende-aproape stinse
Apar întîile iubiri şi prietenii.
Durerea-nvie, tînguirea mai repetă
Al vieţii labirintic mers rătăcitor,
Şi pomeneşte de cei buni, cari de norocuri
Crunt înşelaţi, 'naintea mea s-au stins de zor.

Cei duşi nu mai aud cîntările din urmă,
Ei cari, întîiele, pierduţi le-au ascultat.
S-a risipit înghesuiala prietenească,
Pe rînd ecoul cel dintîi s-a destrămat.
Azi neştiută e mulţimea ce aude
Durerea, cîntecul ce-ncerc a spune.
Cei ce cîndva de stihul meu se bucurară,
Rătăcitori ei sunt, de mai trăiesc pe lume.

Uitat de mult, mă prinde-un dor din cale-afară
De-acel tăcut şi grav tărîm, unde s-adună
Înalte duhuri, şi-n nehotărîte tonuri,
Asemeni harfei lui Eol, cîntarea-mi sună.
Fiori mă iau, şi lacrimi, lacrimi printre gînduri.
Severa inimă devine moale, blîndă.
Ce e de faţă, vede-se ca-n depărtare.
Şi ce-a pierit, aievea e ca o izbîndă.

BALADA REGELUI

(din *Faust*)

A fost un rege-n Tule
Fidel nespus. În dar,
Murind, iubita-i dete
De aur un pahar.

Drag mai presus de toate
Paharul îşi golea
La orişice ospeţe.
Şi ochiu-i lăcrima.

Iar cînd a fost să moară
Cetăţi şi-a numărat.
Urmaşului le dete.
Paharul nu l-a dat.

Regească masă-ntinse,
Viteji chemă la el,
În sala părintească,
La mare, în castel.

Acolo sta bătrînul
Aprinse vinuri bînd,
Şi aruncă paharul
În val ca-ntr-un mormînt.

El îl văzu, în mare
Tot mai adînc căzînd.
Pleoapele-i căzură.
N-a mai băut niciciną.

CÎNTECUL MARGARETEI

(din *Faust*)

Liniştea mea,
Odihna toată —
Nu le mai aflu
Ah, niciodată.

Cînd el lipseşte,
Lumea-i mormînt.
Mă pierd de jale
Şi nu mai sînt.

Sărmanul meu gînd
S-a rătăcit.
Sărmanul meu suflet
S-a risipit.

Liniştea mea,
Odihna toată —
Nu le mai aflu
Ah, niciodată.

După el mă uit
Pe geam afară.
După el doar ies
Iară şi iară.

Aleasa-i făptură
Şi-naltu-i mers,
Ochii puternici,
Surîsul neşters,

Vorba-i ce curge
Ca rîul vrăjit —
Şi, ah, sărutarea
M-au otrăvit.

Liniştea mea,
Odihna toată —
Nu le mai aflu
O, niciodată.

Numai spre dînsul
Pieptul meu creşte,
Inima bate,
Jarul sporeşte.

Să-l sting în săruturi
Ah, de-aş putea.
În văpaia sa
Să pier aş vrea !

CUVINTE ORFICE

DAIMON

Precum în ziua, care-acestei lumi te dete,
sta soarele să-ntîmpine-n salut planete,
tu ai crescut mereu, prielnic, spre-mplinire
mînat de legea ta pe căile vieţii.
Aşa eşti nevoit să fii şi nu-i scăpare.
Astfel sibilele grăit-au şi profeţii.
Putere nu-i, nici timp, să sfarme pe sub boltă
tiparele, ce vii şi tainic se dezvoltă.

TYHE
(Întîmplătorul)

Severa graniţă e însă-nconjurată
de ceva schimbător, ce veşnic ne-nsoţeşte.
Stingher tu nu rămîi şi te formezi în gloată,
şi făptuieşti, la fel cu alţii, omeneşte.
Viaţa ce-aduce-n cale preţ şi umbră,
o joacă este, ce-i jucată pîn-la urmă.
Şi ani se rotunjesc şi clipa se desprinde,
opaiţul îşi aşteaptă flacăra, ce-aprinde.

EROS
(Iubirea)

El nu lipseşte nicăieri. Din cer descinde
unde cîndva din gol pustiu se ridicase.
De-a lungul primăverii el pe lîngă piepturi
pluteşte pe aripi, prin aer de mătase.
Pare-a pleca, dar iar se-ntoarce, şi aprinde
dorinţi în sînge, temeri, dulci şi dureroase.
Atîtea inimi risipescu-se-n lumină.
Făpturii unice alesul i se-nchină.

ANANKE
(Silnicia)

Cu aceasta iarăşi e cum stelele voiră :
Împrejurări şi pravili seamănă a silă.
Voinţa-i vrere doar, fiindcă se supune.

În faţa legii bunul, dragul plac nu-i trainic.
Începe inima iubirea să-şi bîrfească,
iar după ani şi ani capriciul se dă plainic,
şi-o libertate aparentă, fără scut,
avem, dar mai îngustă ca la început.

ELPIS
(Speranţa)

Dar şi-un asemenea perete de aramă,
oricît ar sta-n durata lui de stîncă,
o poartă are ce mai poate fi deschisă.
Se mişcă o fiinţă peste ţara-adîncă :
din burniţi ea, întraripată, se ridică,
din negura, ce gîndul sufletul ne strică :
O, ştiţi, o dată dă din aripi peste pomii
din valea joasă — şi-napoi rămîn eonii !

DOR FERICIT

Înţelepţilor s-o spuneţi,
dar mulţimei niciodată :
vreau să preamăresc viaţa
ce în flăcări moartea-şi cată.

Noaptea, unde-ncerci iubirea,
te pătrunde o simţire
stranie, cînd lumînarea
se zăreşte-n pîlpîire.

Nu mai stai cuprins de umbrà,
un îndemn mai nou te saltă
de la joasa zămislire
spre unire mai înaltă.

Prin hotare dus de-un farmec
zbori spre punctul purpuriu.
Şi apoi, poftind lumina,
fluture, eşti ars de viu.

Dar cît timp nu-ţi este data
după vorba : mori şi-nvie !
pe pămînt eşti jalnic oaspe,
umbră doar tu-i faci, pustie.

ELEGIE

Ce pot spera la re-ntîlnire
de la această zi cu flori închise ?
Şovăitoare e mişcarea-n suflet :
un paradis, un iad, îţi stau deschise.
Nu te-ndoi, Ea e-n cerească poartă,
spre înălţime pasul cînd te poartă.

Şi astfel paradisul te primise,
demn parc-ai fi de veşnica viaţă.
Aici ţintise orice năzuinţă,
ţi s-au curmat dorinţe şi speranţă.
Privind frumseţea, ce te aştepta,
izvor de dor o lacrimă-şi zvînta.

Cum da din aripi ziua, cît de grabnic,
minutele ca turma să le mîne.
În seară sărutarea e-o pecete
ce leagă şi sub soarele de mîne.
Şi orele s-asemănau trecînd,
surori — nu-n toate asemenea fiind.

Sărutul ultim, vai, sfîşietor de dulce,
o împletire-n dragoste măreaţă.
Ca alungat de-un heruvim în flăcări
aleargă pasul, pierde-se în ceaţă.
Şi ochiul pe-o cărare interzisă
priveşte înapoi. Stă poarta-nchisă.

Şi-acum închisă-i inima în sine,
parcă n-ar fi simţit vreo fericire
nicicînd, la-ntrecere cu-atîtea stele
dînd lîngă ea lumină, strălucire.
Regrete, mohorîre, griji şi umbră
o-ngreuiază-n atmosfera sumbră.

Nu îmi rămase lumea ? Piscuri, stîncă,
încoronate nu-s de sacre umbre ?
Recolta nu se coace ? Verzi meleaguri
nu se întind, şi apele profunde ?
Supra-lumeasca boltă-n măreţie
nu-şi desfăşoară formele — o mie ?

Cît de uşoară, gingaşă şi clară,
ca un seraf pluteşte-n cor
de forme, — asemeni ei, sus în albastru,
alcătuirea svelt-a unui nor.
Aşa-ai văzut, în danţul pe măsură,
în legănare, dulcea ei făptură.

Dar numai clipe poţi să te încumeţi
în locul ei un nour să cuprinzi.
Priveşte-n inimă ! Acolo mai degrabă
o regăseşti ; schimbîndu-se o prinzi.
În multe se transformă ea întreagă,
în feluri mii, mereu, mereu mai dragă.

Cum de primire-n poartă adăsta
şi-apoi pe trepte-n sus mă fericea,
cum după ultimul sărut voia
să-mi dea şi cel mai de pe urmă.
Aşa mişcată stăruie icoana
cu flăcări scrisă-n inimă cu pana,

în inima, ce, tare ca cetatea,
doar pentru ea prin timpuri se păstrează,
în inima ce ştie despre sine
numai cînd vie ea se revelează,
şi liberă-n astfel de lanţuri bate
doar ca să-i mulţumească pentru toate.

Dacă puterea de-a iubi, nevoia
de-a fi iubit, pieriră-aproape,
speranţa-nfăptuirii, hotărîrii,
cu bucurie sunt recîştigate.
Dacă iubirea-a-nsufleţit cîndva,
asupra mea s-a-nvederat prin ea.

O temere lăuntrică plutea
pe duh şi corp, mohor şi greutate,
priveliştе de groază stăpînea
în golul inimii împresurate.
Crepuscul de nădejde-acum în prag,
ea însăşi se iveşte-n soare drag.

Dumnezeieştii păci, ce pe pămînt
mai mult cu raţiunea fericeşte,
i-aseamăn lina pace-a dragostei
ce-n faţa dragei se desăvîrşeşte.
Nimic, nimic nu poate stînjeni
adîncul, caldul tîlc că-i aparţii.

În piept neprihănit e-o năzuinţă
cu mulţumire, liber să te dai
fiinţei pure, 'nalte, pentru care
dibuitor un nume-n veci nu ai.
Evlavios — unui asemenea temei
mă simt părtaş, cînd stau în faţa ei.

Subt ochii ei, ca sub solar cutreier
ce flori de primăvară dă să cearnă,
topeşte-se, oricît de-nţepenită,
grija de sine-n criptele de iarnă.
Şi vrerile-ncruntate sunt curmate.
Venirea ei le-nlătură pe toate.

E ca şi cum ar spune : „Ceas cu ceas
viaţa mi se-mbie prieteneşte,
puţine urme au rămas de ieri,
ce mîne fi-va, nu se-ntrezăreşte.
Şi dacă m-am sfiit vreodat' de seară,
amurg mai da o bucurie rară.

Fă ca şi mine, şi înţelepţeşte
priveşte clipa ! Nici o amînare !
Întîmpin-o cu suflet viu şi mare
în faptă, bucurie sau iubire.
Copilăreşte dacă te-ai încins,
atunci eşti totul şi de neînvins."

Uşor îţi este, zic, cînd călăuză
un zeu ţi-a dat favoarea clipei.
Şi nimenea din soarta cea ursuză
nimic nu simte-n preajma ta suavă.
Pe mine-acum mă înspăimîntă semnul
plecării crude, — ce-mi ajută-ndemnul ?

Şi-acuma sunt departe. Astei clipe
n-aş şti anume ce i se cuvine.
Frumseţii ea-i adaugă şi un bine,
dar grea-i povara ce o port în mine.
Un dor mă sfîşie, pe drum visînd.
Şi sfat îmi dă doar lacrima curgînd.

Dar curgeţi numai, lacrimi, ne-ncetat.
Lăuntric jar voi anevoie stingeţi.
Se rupe ceva-n piept cutremurat,
viaţă şi cu moarte-şi fac bătaie.
Ierburi ar fi, trupescul chin s-aline,
dar duhul n-are vrerile depline,

nu vede cum fără de ea să fie,
şi chipul şi-l repetă mii de ori.
Iar chipul şovăie, cînd rupt în fîşii,
cînd strălucind printre curate flori.
Cum ar putea să dea vreo mîngîiere
mareea ce, bătînd mereu, te cere ?

Lăsaţi-mă, tovarăşi, voi, de drum,
singur să fiu, lîngă rovini, acum.
Luaţi-o înainte ! Cerul şi pămîntul
vi se deschid în faţă, larg e vîntul !
Priviţi şi amănunte adunaţi,
secretul firii să mi-l îngînaţi !

Pierdut-am lumea, mie-mi sunt pierdut,
eu care-aveam a zeilor favoare.
Cercînd îmi dăruiră pe Pandora,
bogată-n bunuri, prin primejdii mare.
M-au îndrumat spre gura, darnic cer,
m-au despărţit, m-au osîndit să pier.

FRIEDRICH VON SCHILLER
(1759—1805)

ÎMPĂRŢIREA PĂMÎNTULUI

Luaţi-o, iată lumea ! strigă Joe
de pe-nălţimi spre oameni, darul meu
în veci al vostru fie, dar frăţeşte
să vă-mpărţiţi hotarele mereu.

Cum fiecine gospodar se vede,
zelos aleargă tînăr şi bătrîn.
Plugarul ia recolta, iar boierul
vînînd se face prin dumbrăvi stăpîn.

Hambarele îşi umple negustorul,
bea stareţul o tămîioasă grea,
iar regele închide drum şi poduri,
şi spune : vama este toată-a mea.

Tîrziu, cînd împărţirea se-ntîmplase,
s-apropie poetu-ncetişor ;
nu mai era nimica prisoselnic,
şi toate îşi aveau un domn al lor.

Vai mie ! Singur să fiu dat uitării
eu cel mai credincios, eu fiul tău ?
Astfel, cu tînguiri, izbindu-şi pieptul
căzu în faţa vajnicului zeu.

Dacă ai mas în vis, răspunde zeul,
nu te certa cu mine fără rost.
Unde-mi erai la împărţirea lumii ?
Zise poetul : Eu la tine-am fost !

La tine ochiul îmi era, şi-auzul
prin armonia cerului îmi fu.
Iartă, Stăpîne, celui ce-mbătat de
lumina ta — pămîntul îşi pierdu.

Răspunde Joe : Lumea este dată
cu toate ale ei, cum am promis.
Lăcaş de vrei să-mparţi cu mine,
oricînd să-ţi fie cerul larg deschis !

FRIEDRICH HÖLDERLIN
(1770—1843)

CÎNTECUL SOARTEI

Sus în lumină umblaţi
în moale tărîm, voi fericitele genii.
Văzduhuri divine
v-ating uşor,
cum degetele unei artiste
sacrele coarde.

Fără de soartă, precum sugacii
în somn, respiră cereştii.
Cast păstrat
în proaspătul mugur,
etern înfloreşte
spiritul lor —
şi ochii lor fericiţi
privesc liniştiţi,
veşnici şi clari.

Dar nouă, vai, ni s-a dat
odihna să nu o găsim nicăieri.
Dispar şi cad
oamenii în suferinţă,
orbeşte-azvîrliţi
din ceas în ceas
ca apa din stîncă în stîncă
prin ani în adîncul nesigur.

MENON SE PLÎNGE DUPĂ DIOTIMA

Zilnic cutreier pe-afar' şi altceva caut mereu,
întrebat-am de mult toate căile ţării.
Culmile răcoritoare şi umbrele toate le caut,
de asemeni izvoarele. Duhul în sus rătăceşte şi-n jos
pacea rugînd ; astfel fuge-n păduri, săgetată fiind
sălbăticiunea, unde-n amiazi se odihnea liniştită.

Inima însă nu i-o mai vindecă proaspătul
aşternutul cel verde ; spinele-n vaier o mînă din loc.
Căldura luminii n-ajută şi nici a nopţii răcoare.
Rana-n zadar şi-o cufundă în fluviu, în valuri.
Buruiana de leac cît de zadarnic i-o-ntinde
pămîntul, şi sîngele-n clocot nu-l domoleşte zefirul.
Aşa, iubiţilor, îmi este şi mie. Şi nimenea visul cel trist
nu mi-l mai poate lua de pe frunte ?

AMIAZA VIEŢII

Cu galbene flori atîrnă
şi plină de trandafiri sălbatici
ţara în lac, în amiază,
voi lebede suave,
şi bete de săruturi
vă înmuiaţi capul
în apa sacră şi trează.

Vai mie, de unde voi lua, cînd
iarnă va fi, florile, de unde
lumina
şi umbra pămîntului ?
Zidurile stau
mute şi reci. Metalic sună
steagurile
în bătaia vîntului.

HEINRICH HEINE
(1797—1856)

LORELEY

Nu ştiu ce poate să-nsemne
C-atît de trist îmi sînt.
Un basm din străvechile timpuri
Mă-ncearcă fără cuvînt.

Răcoare e-n aer. Se-ntunecă.
Şi Rinul curge lin.
Piscul de munte-n amurg
Luceşte încă deplin.

Fără de seamăn o fată
Adastă acolo pe stînci.
Îşi piaptănă părul de aur,
Se uită în ape adînci.

Cu piaptăn de aur se piaptănă —
Şi-un cîntec ea singură-şi spune.
Puternică e melodia,
O mare şi dulce minune.

Cuprins e luntraşul pe valuri
De-un dor sălbatic nespus.
El stîncile-n apă nu vede,
Priveşte numai în sus.

Vîltoarea va să înghită
Luntre, luntraş fără grai.
Şi-aceasta cu cîntecul ei
O făcu Lorelei.

CONRAD FERDINAND MEYER
(1825—1898)

FÎNTÎNA ROMANĂ

Se-nalţă raza şi căzînd
umple al cupei alb rotund,
care se tulbură vărsînd
prisosul în alt fund.

A doua cupă, din al apei nimb,
dă celei de a treia val şi strop,
şi fiecare ia şi dă în schimb
şi curge iar şi stă pe loc.

VÎSLE TRASE

Trase, vîslele îmi picură-n adînc,
stropii cad încet, în luciu se răsfrîng.

Nu-i nimic ce m-ar putea-ntrista sau ferici.
Curge fără suferinţă încă-o zi.

Să viseze-au prins, sub faţa apei lină,
ore scumpe dispărute din lumină.

Din străfund albastru strigă-o oră :
în lumină sus, mi-a mai rămas vreo soră ?

RAINER MARIA RILKE
(1875—1926)

AMINTIRE

Şi iarăşi aştepţi, aştepţi ce pare menit
viaţa să ţi-o mărească la nesfîrşit.
Aştepţi ce de altă tărie ţine,
ce-i unic, puternic din cale afară,
trezirea pietrelor,
adîncimi întoarse spre tine.

În culoare crepusculară
pe etajere apun
volumele-n aur şi brun.
La ţări te gîndeşti, ce-ai străbătut,
la chipul şi la veşmîntul
unor femei pe cari iar le-ai pierdut.
Şi ştii dintr-o dată : aceasta a fost.
Şi te ridici şi-n faţă vezi spaima,
figura şi taina
unor ani ce-au trecut.

EPILOG

Mare e moartea
peste măsură.
Suntem ai ei
cu rîsul în gură.

Cînd, arzătoare, viaţa
ne-o credem în toi,
moartea, în miezul fiinţei,
plînge în noi.

STEFAN GEORGE
(1868—1933)

LAUDA FEMEILOR

În oraşul cu străvechi şi-nalte acoperişe,
cu-ntortochiatele spirale peste uşi, sub bîrnele piezişe,
cu zugrăvitele ferestre şi cu turnuri, ce la stele-ajung,
cu steme spălăcite peste gangul lung,

lîngă fîntîni, cînd seara umple-se de zvonuri,
de rîs şi de-ale apei argintate tonuri :
o viaţă suferinţei închinată,
o viaţă-ntreagă de mucenicie-ntunecată
eu fost-am vestitorul demnităţii voastre de poveste
şi cîntăreţul gloriei ce-a voastră este :
Voi albi copii în lungi procesiuni,
cu lumînări şi panglice şi steaguri,
şi voi fruntaşele unor cîntări senine
în colorat veşmînt pe praguri,
voi palide amice ale neuitatei cine,
voi mîndrele patriciene preaslăvite,
care sub sfintele portale
purtaţi brocate-n falduri grele, levantine.
Şi-n arta sunetului m-am deprins prin primăveri şi toamne
pentru voi ce-mpodobiţi cu sărbătoare sala,
puternice şi nemişcate doamne !
Dar care dintre voi ca un salut mi-a-ntins
vreodat' pocalul sau cununa de stejar,
spunîndu-mi, spunîndu-mi înadins
că vrednic eu aş fi să-i leg brăţara-n dar ?
Ce lacrimă, ce blîndă ispăşire
a dat răspuns vreodată lacrimei din liră ?
Eu simt de-acum
al morţii pas pe drum.
Sub dangăt jalnic şi tîrziu
fecioare şi mirese line
urmează sumbrului sicriu.
Mîni albe, numai pure, fragede, sublime,
îngăduite sunt să-l ducă spre mormînt
în catedrală-n cor,
transfigurînd cu mută şi regească slavă
pe mortul preot al frumseţii lor.

Cu lacrime amare
fete şi mame, plîngîndu-şi părăsirea,
toarnă vinuri scumpe în adînc,
toarnă în criptă
flori şi pietre rare
cu evlavie fără cuvînt.

HUGO VON HOFMANNSTAHL
(1874—1929)

CEI DOI

Paharul ea-l purta în mînă —
bărbia ei şi dunga de cristal se-ngînă.
Atît de sigur mersul ei era
că din pahar un picur nu sărea.

Aşa de tare braţul lui era :
pe-un tînăr cal încălecînd,
îl dovedea c-un gest nepăsător,
să se oprească brusc, vibrînd.

Cînd însă el din mîna ei urma
paharul prea uşor să-l ia,
ce greu era aceasta pentru amîndoi,
căci tremurau nestăpîniţi cei doi
şi mînă nu se mai găsea cu mînă
şi negru vin curgea-n ţărînă.

Din

POEZIA ENGLEZĂ ŞI AMERICANĂ

SIR PATRICK SPENS

(veche baladă scoţiană)

La Dumferling stă Regele la masă,
vin roşu precum sîngele el bea.
„O, de-aş găsi un căpitan de apă
corabia să-mi mîne, fără stea !“

Un cavaler bătrîn, viclean, de lîngă
genunchiul Regelui răspunde : „Oare
Sir Patrick Spens nu este cel mai bun
corăbier al tău, în nopţi, pe mare ?“

Un larg şi lung răvaş craiul va scrie,
semnîndu-l, tremurat, cu mîna sa.
Acelui Sir, lui Patrick, îl trimite.
Pe ţărmul de nisipuri slova se ducea.

Sir Patrick Spens citind întîiul şir
în hohot dă, prea zgomotos rîzînd.
Sir Patrick Spens rîndul al doilea
citind, orbeşte-o clipă lăcrimînd.

„Să mă trimită pe această mare
cine de propriul cuget nu se teme ?
O, cine, cine, răul gînd mi-a pus,
să mă trimită-n larg pe-această vreme ?

Grăbiţi, voi oameni, bucuroşi cu toţii,
corabia purcede dimineaţă !"
„Nu spune-aşa, Stăpîne drag, căci teamă
de moartea în furtună, ne îngheaţă.

Tîrziu, ieri am văzut cum Luna nouă
în braţe strîns ţinea Luna bătrînă.
De-o pagubă vom da. Vreun rău ne-ajunge !
Mă tem ! Mă tem ! Stăpîne, mai amînă !"

O, nobilii, o scoţienii noştri
ce amărîţi au fost ! Însă mult încă,
după ce jocul lor a fost jucat,
plutiră pălării pe apă-adîncă.

O, mult, mult timp, doamnele şedea-vor
cu evantaliile-n mînă albă,
pîn' ce pe Patrick Spens îl vor vedea,
venind către uscat cu vechea navă.

O, mult, mult timp, doamnele veghea-vor
cu diademă-n păr, stînd laolaltă,
iubiţii soţi din larguri aşteptîndu-şi,
căci ele nu-i vor mai vedea vreodată.

Departe undeva, la Aberdeen,
cincizeci de stînjeni apa-ar măsura
'n adînc, Sir Patrick Spens acolo zace
cu lorzii scoţieni alături ea.

MICHAEL DRAYTON
(1563—1631)

AŞA NI-I DATĂ

Aşa ni-i dată. Vino, înc-o sărutare
şi-apoi ne despărţim. Ei, o făcurăm. Da !
Sunt mulţumit, în jug, din toată inima,
că, dobîndindu-mă, încerc eliberarea.

Să ne întindem mîna, jurămînt fierbinte
desfiinţînd, uitînd. Doresc, dacă vreodată
ne-om mai zări pe undeva, să nu se vadă
nimic pe frunţi din dragostea de mai-nainte.

Acum, la ultimul suspin al dragostei,
cînd Patima fără cuvinte zace, cînd
Credinţa-ngenunchează lîngă patul ei,
şi Inocenţa îi închide ochii, blînd,
cînd părăsită-a fost, de vrei în dimineaţă
tu ai putea din nou s-o chemi : din moarte la viaţă.

CHRISTOPHER MARLOWE
(1564—1593)

PĂSTORUL CĂTRE IUBITA SA

Cu mine vino, fii iubita mea.
Vom încerca plăcerile de-amiază
pe cari colinele şi văile,
munţii şi soarele ni le cedează.

Sus, de pe stînci păstorii vom vedea
şi turmele ce pasc şi se adapă.
Păsări prefac pe-acolo-n madrigale
ale vîlcelelor căderi de apă.

Un aşternut de roze am să-ţi fac,
ţi-adun buchete de miresme-o mie.
C-o tunică te-mbrac, în foi de mirt,
şi-n păr îţi pun flori roşii şi colie.

Veşmînt mai cald urzim din lînă moale
ce de pe mieii noştri-o vom culege.
Ţi-oi căptuşi călţunii pentru iarnă,
le pun de aur cătărămi în lege.

De iederă o cingătoare vie
cu copcii de coral ţi-oi da.
Şi dacă toate-acestea te-ar mişca,
cu mine vino, fii iubita mea.

Ne va fi pusă hrana pe argint,
gătită în ceaunul din poveste,
hrană de stînă, zilnică, de-un gust
cum numai rar a zeilor de este.

Păstorii vor dansa ca bucuria,
a zilelor de mai, să fie-a ta.
Dacă acestea toate te-ar mişca,
cu mine vino, fii iubita mea.

WILLIAM SHAKESPEARE
(1564—1616)

ÎN ZORII ZILEI

(din *Romeo şi Iulia,* act III, sc. V)

IULIA

Cum ? Vrei să pleci ? Departe-i încă ziua.
Privighetoare-a fost, nu ciocîrlia,
ce ţi-a străpuns urechea speriată.
Ea cîntă noaptea-acolo, printre rodii.
Iubitul meu, privighetoare-a fost.

ROMEO

E ciocîrlia, vestea dimineţii.
Nu, nu-i privighetoarea, draga mea,
un roşu tiv au norii-n răsărit.
Noaptea şi-a ars feştilele cu totul.
De plec, voi mai trăi ; mor, dacă-ntîrziu.

IULIA

Lumina-aceasta nu-i lumina zilei.
Dar soarele un făt asemenea
luminii a născut, făclie-n noapte
să-ţi lumineze-n drum spre Mantova.
Rămîi, n-ai nici o grabă ca să pleci.

ROMEO

Atunci jertfa gonacilor să fiu !
Sunt mulţumit că vrei să fie-aşa.
Nu-i ochiul dimineţii, numai un
reflex ca de pe fruntea Cynthiei.
Ce bolta cerului a nimerit
nu este-al ciocîrliei cîntec, nu.
Plăcerea-i rămînerea, chin plecarea.
Binevenită, dacă Iulia te vrea,
fii moarte ! Inimă, ce este ?
Încă nu-i ziuă ! Să mai povestim !

IULIA

E zi ! E zi ! Ridică-te şi pleacă !
E ciocîrlia — pasărea ce cîntă.
Şi-i răguşită. A potrivnicie
ea îşi întinde glasul. Da, se spune
că ar cînta prea-dulce ciocîrlia,
nu asta însă care ne desparte.
Se spune despre ciocîrlii că şi-ar
schimba cu broaştele din baltă ochii.
De şi-ar schimba şi glasul, căci acesta
din braţe unul altuia ne smulge,
şi te goneşte ca-ntr-o vînătoare.
Lumină e, tot mai lumină ! Pleacă !

ROMEO

Lumină e ? Tot mai întunecoasă-i
durerea noastră, mai întunecoasă.

PARADA VIEŢII

(din *Furtuna,* act IV, sc. I)

S-a săvîrşit a noastră sărbătoare.
Actorii erau spirite, precum
v-am spus, şi s-au topit în aerul subţire.
Ca şi zidirea fără de temei
a viziunii care s-a-ncheiat,
turnuri cu glugi de nori, palate dalbe,
solemne temple, însuşi globul mare
cu moştenirea lui, s-or destrăma.

Asemenea spectacolului stins,
noi suntem din aceeaşi stofă
făcuţi ca visurile, iar viaţa
ne este rotunjită cu un somn.

SONETUL XVIII

Să te asemăn oare cu o zi de vară,
pe tine care mult mai dulce, blîndă eşti ?
În vijelie mugurii de mai se sfarmă,
scurt măsurată e vara, cînd în timp priveşti.

Ochiul ceresc luceşte, uneori el arde,
culoarea aurie pierde-şi-o ades.
Tot ce-i frumos de frumuseţe se desparte,
prin voia întîmplării şi-al schimbării mers.

Să nu se irosească vara ta vreodată
frumseţii tale vreau să-i dărui veşnic scut.
Să nu se sumeţească moartea niciodată
că-n umbra ei tu umbli, şi că te-ai pierdut.

Oameni cît timp vor respira sub stele —
tu vei răzbi, trăind în versurile mele.

SONETUL XV

Cînd mă gîndesc că toate cele ce apar
desăvîrşire scurtă cuceresc pe rînd,
că scena-aceast-a lumii ne arată doar
ce stelele ne revelează povestind,

cînd văd că oamenii ca pomii cresc
înviorați și-năbușiți de-același cer,
mîndri de seva tinereților descresc
și în mormînt cu starea lor frumoasă pier :

icoanele acestei nestatornicii
te-aduc în tînără splendoare-n fața mea,
iar timpul și ruina rea țin sfat, pustii,
cum ziua junǎ să ți-o schimbe-n noapte grea.

Cu timpul războindu-mă, pe creanga ta
cu drag eu altoiesc din nou ce el îți ia.

BEN JONSON
(1572—1637)

CĂTRE CELIA

Închină pentru mine doar cu ochii.
Cu ochii mei eu pentru tine-nchin.
Sau lasă numai un sărut în cupă,
din gol să-l beau în loc de orice vin.
O sete ce din suflet se ridică
cere dumnezeiască băutură ;
nectar ceresc de mi-ar întinde Joe,
pe-al tău eu l-aş lua, dulce făptură.

Cunună ţi-am trimis mai ieri, de roze,
nu preamărire pentru a-ţi aduce,
ci doar speranţă dîndu-i că la tine
nu poate niciodată să se-usuce.
Parfumul tu l-ai inspirat o dată,
mi-ai retrimis cununa, semn de bine.
De-atunci, miresmele desfăşurîndu-şi,
ea creşte, nu prin sine, ci prin tine.

WILLIAM BLAKE
(1757—1827)

LESNE E

Lesne e să triumfezi în soarele verii,
să cînţi în timpul secerii pe carul cu snopi.
Lesne e sfatul răbdării să dai unor umeri mîhniţi,
să mîngîi pe pragul tău călătorul fără de patrie.

Cînd untdelemnul şi vinul cîntă-n preajma porţii,
şi roduri şi floare copiii noştri ne-aduc,
lesne-i atunci să n-auzi scîncetul cînilor, flămînda
strigare a corbului, suspinele boului în casa tăierii.
Uitaţi sunt atunci şi robul, ce calcă şi piatra de moară învîrte,
prizonierul prins în verigi,
şi ostaşul ce cade lovit între morţi.
Lesne e să adaşti în cortul luminii —
şi un zeu atotputernic să vezi în orice lovire de vînt
acolo afară.

NOUL IERUSALIM

Pe munţii verzi ai Angliei umblat-au
făpturi trăind în vremile antice ?
Şi mielul sfînt fost-a văzut, el, dulce
păscînd în Anglia, ceresc s-ar zice ?

Divina faţă strălucit-a oare
peste colinele înnourate ?
A stat aievea-aici Ierusalimul
vecin satanicelor mori ciudate ?

Adu-mi un arc de aur ca să ardă !
Adu-mi săgeţile în tolbă la un loc,
adu-mi şi lancea mea ! O nori, grămadă !
Vreau să-mi aduceţi carul meu de foc !

Nu vreau să-mi curm a minţii luptă,
nici sabia n-adoarmă-n mîna mea,
cît timp n-om fi clădit Ierusalimul,
în ţara verde-a Angliei să stea.

MICUŢUL NEGRU

În sud sălbatic mama m-a născut.
Sunt negru ; o, dar sufletul mi-e alb.
Alb ca un înger e micul englez,
eu negru, parcă de lumină despoiat.

Mama, vorbindu-mi, mă-nvăţa subt pom.
Pe jos, mai înainte de a da
căldura zilei, mă lua în poala ei,
şi arătînd spre răsărit, grăia :

„În dosul soarelui, acolo-i Dumnezeu.
El dă căldura şi lumina ce o vezi.
Copaci şi dobitoace, flori şi oameni
de-acolo tihna şi-o primesc pe la nămiezi.

Scurt timp noi suntem pe tărîmuri puşi
iubirea s-o-ndurăm pînă la os.
Înfăţişarea noastră neagră e
la fel c-un nor, şi ca un crîng umbros.

Cînd noi vom fi-nvăţat să îndurăm
căldura, norul va dispare." Dumnezeu
va zice : „Dragi copii ieşiţi din crîng
şi bucuraţi-vă ca mieii-n jurul meu."

Mama aşa-mi spunea, şi-o sărutare-mi da.
Micuţului englez aşa-i zic eu :
Cînd eu de negrul, el de albul nor,
ne-om dezbrăca, pe lîngă Dumnezeu

noi ne-om juca, şi umbră-i voi ţinea
ca să îndure bucuria, cînd
s-a sprijini de Tatăl nostru. Eu voi fi
atunci ca el, şi el mă va iubi.

WILLIAM WORDSWORTH
(1770—1850)

ÎMI SALTĂ INIMA

Îmi saltă inima, un curcubeu
cînd văd pe cerul meu.
Aşa era, cînd începu viaţa mea.
Aşa-i acum că sunt bărbat.

Şi cînd voi fi bătrîn, de-asemenea.
Şi dacă astfel nu va fi,
mai bine mor şi n-oi mai şti.
Copilul e tatăl Bărbatului.
Doresc să-mi fie zilele legate
printr-o firească pietate.

JOHN KEATS
(1795—1821)

ODĂ LA O URNĂ GRECEASCA

Mireasa încă nerăpită a tăcerii, castă,
ocrotitoarea păcii, tu, şi-a timpului înmărmurit,
povestitoare, care-alcătuieşti legende-n zarea noastră
mai dulci decît cuvînt vreodată le-a rostit.

Ce fabule silvane te-mbracă-n faţa mea
cu zei, cu oameni, cu atîtea
ce-n valea Tempei şi-n Arcadia se pot vedea ?
Cine-s bărbaţii ? Cine zeii ? Vrînd scăpare să-şi despice,
cine sunt fetele, ce-nspăimîntate fug ? Ce vuiet e,
ce iureş de extaz — acesta ? Şi ce fluier zice ?

O, dulce-i melodia auzită, mai dulce totuşi
aceea care nu s-aude ! Fluier, nu-ţi curma suflarea,
cîntă numai, mai încet, tot mai domol,
urechii dinăuntru doar să-i dai ocol.
Nu poţi să-ţi întrerupi cîntarea, veselă şi junǎ ceată,
aici sub pomi, a căror frunză — nici ea nu cade niciodată.
Tinere-ndrăzneţ, ce-atît de-aproape eşti de ţintă,
nu te-ntrista, cînd sărutarea vrea să te dezmintă.
Deşi dobînda n-o culegi, iubita nu va-mbătrîni.
În veci tu vei iubi, de-a pururea frumoasă ea va fi.

Prea fericite crengi — cît de fidelă
vă este primăvara ! Voi încă nu v-aţi desfrunzit.
O, cîntăreţ prea fericit şi tu, că-ţi este-ngăduit
să cînţi mereu, eternă nouă mierlă.

Iubire tu, menită peste timp să treci,
crescînd din tine însăţi şi tînără în veci,
de foc împrospătată, nestinsă niciodată,
tu fericită, decît orice patimi mai înaltă
ce lasă inima în jale, frunţile fierbinţi,
incendiază viaţa, usucă limba între dinţi.

Şi cei ce spre altar purced, ei cine sunt ?
Preót slujind mistere, încotro, spre care capişte
juninca, ce se zbate şi se poticneşte la pămînt,
o duci, purtînd podoabă-n coarne şi pe coaste ?
Şi ce oraş, acolo pe liman, deasupra mării,
ce cuib de munte cu cetate-n dunga zării,
e-atît de părăsit în sacra dimineaţă ?
Cetate, ce deşartă eşti şi fără viaţă !
Dar nimenea, nici unul nu se-ntoarce să ne spună
de ce sunt goale toate uliţele tale !

Formă atică ! O, cît de frumos se mişcă
bărbaţii ca de marmoră şi feţele-n lumina bucuriei
pe subt ramuri, prin buruieni călcate.
Tăcută formă ! Ne răpeşti asemeni veşniciei,
tu pastorală cu vedenii de preamărit şi lăudat.
În timp, cînd cei de azi vom fi cu toţii mistuiţi,
tu rămînea-vei printre-amaruri, altele, dar neschimbat
pe cei ce vin în urmă graiul tău o să-i înveţe :
Frumseţea-i adevăr şi adevărul e frumseţe.
Aceasta-i tot, mai mult nu trebuie să ştiţi.

ODĂ LA O PRIVIGHETOARE

Mă doare inima, un somn şi-un dor de somn
mă mistuie, mi-e ca şi cum aş fi băut pe îndelete
cucută, ca şi cum aş fi golit un tainic opiat,
ce mă cufundă, greu şi dulce, către Lethe.

Nu e din pismă faţă de norocul tău într-aripat,
din bucurie e, că tu, în fericirea ta, driadă,
prin arbori undeva
cînţi despre verdele acelor fagi şi despre umbre,
despre văraticele rarişti
şi cetina de zadă.

Să sorb aş vrea din vinul vechiului cules
închis adînc şi răcorit în văgăuni de lut,
din vinul ce păstrează încă verdele din cîmp,
incendiul Provansei, jocul, şi al Florei sînge neştiut.
O, numai un pahar din vinul hipocren
adus din caldul sud,
din cel ce pune perle-n şir, la margine o mie,
şi împrejur pe gura purpurie,
să beau aş vrea, să uit această lume
şi să mă pierd cu tine-n noaptea din pădure.

Să fug, să fug, să uit de cele ce-n frunzişuri
pe tine niciodată nu te-au încercat :
să uit sfîrşeala, febra, freamătul de-aici,
unde suspinul semenilor îl auzi neîncetat,
unde căruntul păr cenuşa aminteşte,
unde juneţea palid spectru se vădeşte,
unde gîndirea nu-i decît de griji un ocean
şi totdeauna disperării megieşe,
unde frumseţea niciodat' aurora nu-şi păstrează,
pe urma căreia tînjind, iubirea asfinţeşte.

Să zbor la tine-aş vrea, dar nu călăuzit
de Bachus, întovărăşit sălbatic de pantere,
nu astfel, ci purtat pe aripi nevăzute
de poezie-n care gînd şi suflet piere.
La tine iată-mă. E noapte fără nori,
şi luna sus, pe tron ca o regină stînd,
împresurată-n cerc de zînele stelare.
Aici lumină nu-i,
doar cîtă cade, ruptă în fîşii de-un vînt,
în clar-obscurul verde, pe cărare.

Nu pot să simt ce înfloreşte-n faţă
sub pasul meu, ce soiuri de arome printre crengi,
dar din miresme-adulmec orişice dulceaţă,
cu care luna înzestrează ierburi, tufe, rodii,
precum le bate ceasul, rînd pe rînd în anotimp :
salcîmul în livezi, măceşul înflorit la margini,
şi viorele moarte-n grabă, sufocate, fără nimb,
copilul cel mai vîrstnic
al lunei mai : un trandafir de mosc, cu vin de rouă plin,
deasupra căruia ţînţarii fac un cerc deplin.

Ascult prin tainiţe de umbră. Cu iubire,
aproape cu iubire am privit ades spre moarte,
şi nume mulcome, i-am dat, domoale foarte,
ca să-mi îngăduie o expirare lină în eter.
Acum, mai mult ca altădată, a muri
îmi pare un noroc, a înceta în miez de noapte
în timp ce tu, în preajmă, inima
ţi-o răspîndeşti în vînt.
Tu încă-ai mai cînta, pe cînd eu fără de auz
înaltului tău recviem i-aş fi pămînt.

Nu eşti menită morţii, tu eternă vietate,
şi nici un neam flămînd nu te-a primejduit.
Ăst glas, pe care-acum în noapte îl ascult,
îl auziră împăraţi şi robi în timpuri de demult.
Poate acelaşi cînt fu ascultat de Ruth
atunci, cînd ea de dor abia se mai ţinu,
şi sta plîngînd în grîu străin.
Acelaşi cîntec fu
cînd magica fereastră şi-a-ndrumat luminile
pe mări în ţara basmului, ce se pierdu.

Ce se pierdu. Acest cuvînt mă cheamă înapoi
din preajma ta la mine însumi ca un clopot.
Adio ! Fantezia nu are-atît noroc de-a amăgi
precum se povesteşte, zînă tu, înşelătoare.
Adio ! Imnul tău se stinge-n drum de somn,
în lungul cîmpului, deasupra rîului în zori de zi,
pe deal în sus, ca să se-ngroape-apoi
în valea următoare.
A fost un vis sau o nălucă ?
Pieri un cîntec undeva. Sunt treaz sau dorm ?

LA BELLE DAME SANS MERÇI

„Ce suferinţă, cavaler în zea,
Te face, palid, să te pierzi ?
În lac rogoz şi trestii s-au uscat,
Cu păsări nu te mai dezmierzi.

Ce suferinţă, cavaler în zea,
Te rătăceşte printre umbre, stins ?
Grînarul veveriţa îşi umplu,
Recolta zilelor s-a strîns.

Pe fruntea ta zăresc un chin de crin,
Rouă de febră, stropi de stea.
Tînjeşte-o roză pe obrajii tăi.
Ce grabnic s-a uscat şi ea."

„Am întîlnit domniţă-n lunci, fata
Frumseţea ca de zînă-avea,
Şi ochi sălbatici, umbletul uşor.
În valuri lungi păru-i cădea.

Cunună, cingătoare, i-am lucrat,
Brăţări din mîna mea lua.
Şi dulce se făcea parc-ar iubi.
Din gură, dulce murmur da.

Şi-o ridicai pe cal. La pas mergeam.
Şi-apoi nimic nu mai văzui,
Căci ea-ntr-o parte s-a-nclinat cîntînd
Pentru auzul nimănui.

Şi rădăcini cu gustul minunat,
Miere sălbatică mi-a dat.
În grai străin, desigur, ea mi-a spus :
Eu te iubesc cu-adevărat.

La grota zînelor spre-apus m-a dus.
Durerea-acolo ea şi-a plîns.
Acolo ochii i-am închis, punînd
Săruturi patru înadins.

Şi-acolo ea m-a legănat s-adorm.
Şi-acolo am visat un vis,
Ah, ultimul ce-l mai avui vreodat',
Pe faţa rece-a dîmbului, un vis.

Regi palizi am văzut, războinici, prinţi
Palizi ca moartea am zărit,
Şi toţi strigau : La Belle Dame sans Merçi
Te ţine rob, legat, vrăjit.

Pierite buze-n beznă am văzut.
Căutau fatidic a mă preveni.
Şi m-am trezit din vis. Şi m-am trezit
În faţa rece-a vîntului, pe-aci.

De-aceea timpul singur îmi petrec
Şi palid umblu şi mă pierd,
Deşi acuma trestii s-au uscat,
Cu păsări nu mă mai dezmierd."

SONET

Cînd singură în suflet teama mi-a rămas
de-a mă sfîrşi de timpuriu, mai înainte
de-a strînge spicele cu boabe de cuvinte,
recolta mea de slove-n multe cărţi s-o las,

cînd Luna o privesc, şi stele printr-un nor,
simboluri ale unor cîntece înalte,
şi cînd gîndesc că zile multe, alte,
n-oi mai avea spre-a desena umbrele lor,

cînd simt, tu preafrumoasă-a ceasului fiinţă,
că nu te-oi mai privi de-acum vreodat',
că-n faţa farmecului clipei, palpitînd
n-am să mai beau, setos, din el, încă o dat',
atunci la ţărmul lumii largi eu stau în gînd.
Iubirea, gloria, coboară-n nefiinţă.

ELIZABETH BARRETT BROWNING
(1806—1861)

SONET DIN PORTUGHEZĂ

Cît te iubesc ? Îngăduie să cumpănesc.
Atît de-adînc eu te iubesc, atît de-nalt,
cît sufletu-mi cătînd ajunge, pînă-n alt
tărîm, care întrece rostul pămîntesc.

Şi te iubesc pînă-n acel îndepărtat
zenit, ce fiecare zi l-atinge-n drum.
Şi liberă, în dreptul meu, şi pur, precum
acei care de glorie s-au lepădat,

cu toată patima răstriştelor, cu a
copilăriei vajnică pornire-n zi,
care-a-ncetat, cînd sfinţii mi i-am părăsit,

cu tot răsufletul, cu zîmbet fericit
şi-nlăcrimat. Şi dacă Dumnezeu va da,
mai tare încă după moarte te-oi iubi.

EDGAR ALLAN POE
(1809—1849)

ANNABEL LEE

Într-un regat lîngă mare, pe care
Poate că ai să-l cunoşti într-o zi,
Trăia odată, de mult, o fată
Pe nume Annabel Lee.
Ursita i-a fost de a fi iubită
De mine şi de-a iubi.

În acel regat lîngă mare, eu şi ea,
Amîndoi eram doar nişte copii.
Ne iubeam însă cu-o dragoste ce întrecea
Orice dragoste, eu şi Annabel Lee.
Înaripaţi, chiar serafimii din cer
La dragostea noastră-ar fi putut rîvni.

Aceast-a fost pricina pentru care
Peste regatul de lîngă mare, veni
Un vînt, ce, suflînd dintr-un nor,
Îngheţă pe frumoasa mea Annabel Lee.
Rude înalte o duseră, s-o-nchidă-n mormînt,
În regat lîngă mare, între făclii.

Mai puţin fericiţi decît noi, îngerii
În rai s-au prins a ne pismui.
Aceast-a fost pricina, numai aceasta,
Precum toţi oamenii ştiu, că vîntul veni
Şi-n regat suflînd, cu îngheţ
Nimici pe-a mea Annabel Lee.

Dar mult mai tare-a fost dragostea noastră,
Decît dragostea tuturor, a tuturor celor vii
Mai vîrstnici, mai înţelepţi decît noi.
Nici îngerii sus, nici demonii jos, nu pot despărţi
În cer şi sub mare, sufletul meu
De sufletul mîndrei Annabel Lee.

Căci luna niciodat' nu luceşte fără ca vis să-mi aducă
Despre frumoasa Annabel Lee.

Niciodată stele răsar fără a-mi aminti
Ochii frumoasei Annabel Lee.
Şi aşa în mareea nopţii eu zac
Lîngă draga mea, draga mea, viaţa şi mireasa mea,
În mormîntul ei lîngă mare,
Pe ţărm, în mormîntul fără făclii.

WALT WHITMAN
(1819—1892)

UN COPIL ÎNTREBA CE ESTE IARBA

Un copil întreba : „Ce este iarba ?“ şi mi-o culese din belşug cu mînile.

Cum i-aş fi putut răspunde copilului ? Mai bine decît el nu ştiu nici eu ce este.

S-ar putea să fie steagul fiinţei mele
cusut din pînza verde a speranţei,
sau poate că iarba este ea însăşi un copil,
noul născut al lumii.
Ar putea să fie năframa lui Dumnezeu,
un dar de miresme şi-o amintire, lăsată-ntr-adins
să cadă,
cu numele proprietarului într-unul din colţuri,
încît privind-o, ne vine să întrebăm : „A cui este ?"
Sau cred că e o singură mare ieroglifă, însemnînd
că imboldul şi creşterea sunt aceleaşi pretutindeni,
în zonele largi şi în cele înguste,
la noroadele negre şi la noroadele albe.

Şi acum iarba îmi pare păr de morminte,
frumos şi netăiat.

Cu gingăşie vreau să mă port cu tine iarbă-ncreţită.
Poate că tu răsari din piepturi de tineri bărbaţi,
şi eu i-aş fi iubit de-i cunoşteam.
Poate vii de la oameni bătrîni, sau de la rodul ce prea
curînd a fost luat din sînul mumei,
şi acum tu însăţi eşti sîn matern.

Această iarbă e foarte întunecată, pentru că vine
de pe creştetul alb al mumelor bătrîne,
e mai întunecată decît bărbile fără culoare ale
unor bărbaţi bătrîni,
întunecată e, pentru că vine
de sub bolţile palide ale multor guri.

Şi tot mai multe limbi aud vorbind
şi înţeleg că nu în zadar
ele răsar de sub ceruri de guri.
Aş vrea să pot tălmăci, ce ele-mi şoptesc
despre bărbaţi tineri şi despre femei,
şi ce ele îmi spun despre moşnegi şi mume,
şi despre rodul, ce prea curînd fu luat
din stratul matern.
Ce crezi c-au devenit tinerii şi bătrînii bărbaţi ?
Şi ce crezi c-au devenit femeile şi copiii ?
Ei toţi sunt în viaţă undeva,
şi cel mai neînsemnat vlăstar dovedeşte că nu este
moarte.
Şi dacă a fost moarte vreodată, ea a fost
premergătoare vieţii,
şi nu aşteaptă la capăt, ca s-o oprească,
şi ea s-a stins în clipa, cînd viaţa apărea.

Din larg spre larg năzuieşte totul ;
nimic nu se destramă,
şi a muri e altfel decît s-a crezut,
un lucru mult mai fericit.

TINEREŢE, ZI, BĂTRÎNEŢE ŞI NOAPTE

Tinereţe zgomotoasă, plină de plăceri,
iubitoare. — Tinereţe plină de graţie,
putere şi vrajă,
ştii tu că bătrîneţea poate veni după tine
cu tot atîta graţie, putere şi vrajă ?

Tu, zi, care răsuni din plin, strălucitoare,
zi a enormului soare,
plină de lucrări, de ambiţii şi rîs :
Noaptea calcă în urma ta
cu milioane de sori, cu somn,
şi întuneric ce întăreşte şi înviorează.

TINEREŢE EU NU MAI AM

Tinereţe eu nu mai am,
nici frăgezime, şi nu mă pricep
să-nşel timpul cu vorbe goale.

Sunt stîngaci în saloane, dansator nu sunt,
nici alese veşminte nu am.
În cercul învăţaţilor stau silnic,
tăcut, căci n-am învăţătură.

La Frumseţe şi Ştiinţă nu mă văd
părtaş, dar două sau trei lucruri sunt,
cari sunt ale mele :

Am îngrijit răniţi şi-am liniştit
nu o singură dată ostaşi murind,
iar în ceasuri de aşteptare sau
în mijlocul taberei am izvodit
aceste cîntece.

MATTHEW ARNOLD
(1822—1888)

OMUL MĂRII, PĂRĂSIT

Veniţi, să plecăm dragi copii.
Adîncul ne cheamă. Şi ceasul ne-alungă de-aci.
Mă strigă frăţînii din golf de departe.
Acum spre liman bat marile vînturi,
Maree sărate se trag de pe ţărm şi pămînturi.
Şi albii sălbaticii cai se frămîntă
Cu spuma la joacă, cu valul la trîntă.
Să plecăm, dragi copii,
Pe drumul acesta, pe-aci.

Să plecăm, dar strigaţi !
Încă o dată s-o mai chemaţi !
Cu glasul ce ea-l va cunoaşte.
„Margareto ! Margareto !"
Vocea copiilor, oriunde, pe-o mamă o paşte.
(Chemaţi-o încă o dată !) Sălbatica voastră durere,
Vocea copiilor, suflet din mamă va stoarce.
Fără-ndoială că ea se va-ntoarce.
Chemaţi-o încă o dată, copii,
Şi-apoi veniţi pe drumul acesta, pe-aci !
„Mamă, noi nu mai putem rămînea,
Că albii sălbaticii cai se frămîntă !"
„Margareto ! Margareto !"
Şi ţărmul de spumă se zvîntă.
Să coborîm în adînc ! Veniţi, dragi copii,
Şi n-o mai chemaţi !
Spre cetatea cu albele ziduri înc-o privire-aruncaţi,
Spre biserica, stînd cenuşie din vînt să se-aleagă.
Apoi coborîţi !
Ea nu va veni, de-aţi striga ziua-ntreagă.
Să plecăm ! Să plecăm !

A fost oare ieri, dragi copii,
Cînd clopotele dulci peste golf auzii ?
În peşteri, pe unde stăteam, în străfunduri, subt maluri,
Acolo-ntre stînci, printre valuri,
Pătrunse o dată venind de departe
Un sunet de clopote, zvon de argint.
În peşteri adînci, răcoroase,
Unde somnul şi-l dorm ogoiate vîntoase,
Unde lumini, doar pierdute, pătrund,
Unde pe steiuri alge sărate se-ntind,
Unde fiarele mării, mărgărint ocolind,

Se hrănesc în nămoluri pe prund,
Unde şerpii de mare se vînzolesc
Solzii-ncălzindu-şi în apa amară,
Unde balenele mari navigînd cu ochii deschişi
În jurul lumii,
Niciodată clipind, din veac spre-alte veacuri plutesc
Şi plutesc,
Oare muzica-aceea, de sus, pe drumul acesta cînd veni
Fost-a ieri, dragi copii ?

Fost-a ieri, dragi copii,
Că ea a plecat ?
(Mai chemaţi-o o dat' !)
Cu voi şi cu mine cîndva ea a stat
Pe-un tron de aur în inima mării.
Copila micuţă-i şedea pe genunchi.
Ea părul i-l pieptăna, lucitor, netezindu-l,
Legîndu-l mănunchi.
Atunci de departe un sunet de clopot
Veni în adînc dintr-o dat'.
În sus ea prin marea curată şi verde privind, a oftat.
Şi-a zis : „Trebuie să plec, căci rudele mele se roagă !
De la mica biserică alb-cenuşie,
Se-aude azi clopotul bine.
Vor fi zilele Paştelor, sus, acolo în lume. Vai, mie !
Şi eu mi-am pierdut bietul suflet
Om al Mării, cu tine !"
I-am zis : „Du-te în sus, printre valuri, inimă dragă,
Acolo spunînd rugăciuni tu te roagă,
Şi-ntoarce-te-apoi în plăcutele peşteri."
Ea, luminată, zîmbi.
Şi printre stîncile mării în golf s-a urcat.
Fost-a ieri, dragi copii ?

Oare de cînd suntem singuri, de cînd, dragi copii ?
„Furtuna dă-n mare", se tînguie micile inimi pustii.
„Lungi, lungi rugăciuni spun cei de pe lume",
Aşa le zisei. „Veniţi", le strigai îndemnîndu-i anume.
Suirăm pe trepte de stînci, în tulbure golf.
Urcarăm pe ţărm, pe nisip, printre florile mării,
Către oraş apucarăm, spre albele ziduri,
Ajungem pe străzile-nguste, subt liniştea zării,
La mica biserică alb-cenuşie, din care venea
Un murmur de lume ce se ruga.
Dar noi, noi afară am stat, în vîntul ce rece bătea.
Ne-am urcat pe morminte, pe pietrele roase de ploi.
De-afară în tindă privirăm, în locul rotund,
Iscodind prin vitralii, ce-s prinse în plumb.
Ea stă lîng-un stîlp, o vedeam ca în gînd :
„Margareto ! St ! Noi suntem aici, vino degrabă
Inimă dragă !"
Şi-am zis : „De mult suntem singuri.
Furtuna dă-n mare ! Micuţii, ei plîng !"
Dar vai ! Privire nici una ea nu-mi aruncă.
Cu ochi pironiţi, aplecată pe carte, ea stă.
Glas întărindu-şi, preotul se roagă. Închisă e uşa.
Veniţi, copii, să plecăm ! Vai, n-o mai chemaţi !

În jos, în jos, în jos,
Spre-adîncimile mării, în jos !
Ea stă în oraşul ce cîntă, la roata de tors.
Ascultaţi voi cîntarea : „O, bucurie ! O, bucurie !
Pentru străzi bucurii fluierînd,
Şi pentru copilul strîngînd jucărie,
Pentru preot şi clopot şi pentru izvorul cel sfînt,
Pentru soarele marele !
Şi pentru roata la care eu torc !"

În cîntec ea bucurie îngînă
Pînă ce firul îi cade din mînă
Şi roata prelung scîrţîind se opreşte.
La geam ea se duce, pe-un drum de nisip ea priveşte.
Şi peste nisipuri spre mare.
Şi ochii îi stau în mirare.
În curînd un suspin se iveşte.
În curînd o lacrimă cade din norul
Privirii. Aud un oftat
Din inima-ncinsă de dorul
Ochilor reci ai unei stranii mărunte sirene
Şi-al părului luciu de aur.
O lacrimă cade din gene.

Veniţi ! Copii, să plecăm !
Să plecăm dragi copii !
Vîntul mai rece va bate.
Luminile-apar în oraş.
La ea nici un glas nu răzbate.
Cînd din mocnire se va mişca
Valuri urlînd auzi-va şi ea.
Cînd apele mării deasupra noastră
Vîrtejuri vor face,
Înalte ceruri de chihlimbar vom avea
Şi prunduri de perle.
Şi vom cînta :
Aici venise cîndva pămînteana,
Necredincioasă avea ea să fie.
Şi singuri ai mărilor regi
Locuiesc pe vecie.

Dar, copii, la oră de noapte mai rară,
Cînd boare adie mai moale,
Cînd Luna-şi trimite lumina mai clară,
Cînd joase-s mareele, cele de vară,
Cînd aerul vine mai dulce spre mare
Din tufe cu stele şi flori,
Cînd stîncile-nalte aruncă fiori
De umbre mai blînde pe albe nisipuri,
Noi vom urca pe lucioasele plaje
Şi-ascunşi printre umede alge
Privi-vom la albul oraş care doarme,
Şi la biserica mică pe clinul colinei,
Apoi ne-om întoarce, ca-ntr-o poveste,
Coborînd vom cînta : Acolo stă o iubită,
Dar cruntă ea este.
Căci ea a lăsat pe ai mărilor regi
Singuri să fie pentru vecie.

FRANCIS TURNER PALGRAVE
(1824—1897)

EUTOPIA

Există o grădină unde crinii
şi rozele-n iubire laolaltă stau.
Ziua întreagă, bucurîndu-se de pace,
fluturi albaştri din potire beau.

Nu-mi este dat să intru în grădină,
îmi e ştiută calea, şi oprită.
Dar dimineaţa, adăstînd la poartă,
iau seama cum pe rînd copiii intră.

Ieşind — lumină ei pe faţă poartă,
dar ei nu sunt în stare să-mi aducă
ce crinii spun, cînd rozele cuvîntă,
şi nici ce fluturii pe-acolo cîntă.

GEORGE MEREDITH
(1828—1909)

CÎNTEC FUNEBRU ÎN PĂDURI

Un vînt agită pini şi creste.
Jos — nici o suflare de aer.
Cad coceni în muşchiul ce luceşte
pacinic. Pe podişul deschis
ca o palmă a sorţii,
pinii îşi scapă morţii.

Şi-i linişte ca pe subt mare.
Sus peste toate se leagă
mişcare de mişcare,
sus peste toate
goneşte viaţa, cu alta la-ntrecere,
cum norii după nori aleargă.
Şi noi ne ducem aşa,
cădem ca fructele din pomi,
chiar noi,
chiar aşa.

THOMAS EDWARD BROWN
(1830—1897)

CÎND IUBIREA ÎNTÎLNEŞTE IUBIRE

Cînd iubirea întîlneşte iubire
pieptul spre alt piept grăbeşte.
Oaspete nerecunoscut,
Dumnezeu mijloceşte ca la el acasă,
un mic copil printre roze el lasă.

Noi iubim, Dumnezeu face :
în bucuria noastră de toate culorile
Dumnezeu pîndeşte prilej pentr-o naştere.
E fapta lui, sau a noastră ?
Nu ştiu. El iubeşte florile.

GRĂDINA MEA

Un lucru vrednic de iubire e grădina.
Un petic de pămînt cu roze,
o baltă cu margini ca lumina,
o grotă de ferigi, suflet s-aline.
Adevărată şcoală-a păcii.

Şi totuşi nebunul mai susţine
că Dumnezeu nu este.
Aud ? Nu este Dumnezeu ? Prin grădini ?
Cînd seara-i răcoroasă ?
Cum ? Dar am un semn ! Mai multe, da !
Ba eu sunt foarte sigur
că Dumnezeu se plimbă în grădina mea.

WALTER PATER
(1839—1894)

MONA LISA

Ea vine din timpuri mai vechi
decît stîncile printre care şade.
Ca vampirul
ea a fost moartă de multe ori.
Ea a învăţat secretele mormintelor.
În ape adînci s-a scufundat
şi ţine în preajma ei ziua scăzută a mării.
Ea se tîrguia pentru ţesături străine
cu negustorii sosiţi din Răsărit.

Şi, ca Leda,
ea a fost mama Elenei din Troia.
Şi, ca sfînta Ana,
ea a fost mama Mariei.
Şi toate acestea fost-au pentru ea
ca sunetul de liră şi flaut.

Ea trăieşte
numai din gingăşia
cu care-i sunt alcătuite trăsăturile
şi colorate pleoapele, mîinile.

WILFRID SCAWEN BLUNT
(1840—1922)

ZIUA SFÎNTULUI VALENTIN

Astăzi încălecai la vînătoare. Ziua întreagă.
Cu haita de cîini, cu călăreţi — ceată dragă.
De-a stînga noastră, în glorie, marea.
De-a dreapta pădurea din Sussex, brună şi vagă.
Vîntul era uşor, soarele luminá cît zarea.

Galopam înainte, prin trestii şi-n văi, peste dune.
Surprins deodată sturzul parcă ar spune
ceva, cîntînd. Calul urechile-ascute
la sunetele necunoscute.

Ştiam că Primăvara a venit.
O ştiam prea bine, deoarece-n timpul de fier
al prigoanei prin tufe şi pietre, peste coline,
între mare şi cer
mi se păru că văd şi urmăresc mereu
faţa ta. Faţa ta, prada mea, goneam după ea.
Calul, fiinţă cu àripi, însumi un zeu.

ONOARE DEZONORATĂ

(scrisă într-o închisoare irlandeză în 1888)

Cinstit trăit-am totdeauna printre oameni vrednici
în bunăstare de sus chivernisită. Masa mea
pentru oaspeţi aleşi, pentru părinţi ai patriei, se întindea,
venea şi preotul, cutare cetăţean, poetul încoronat,
şi-mpodobita frumseţe. Domolind foame şi sete,
pe-atîţia i-am hrănit pe îndelete.
Firavi vagabonzi şi triste Magdalene-n lungul săptămînii
plecau, subt pragul meu îngropînd grija pînii.
Cui i-am refuzat vreodată punga şi mîna mea ?

În dosul acestor porți ale durerii, în noaptea grea,
eu stau acum înconjurat de mojici. Și nici un zîmbet
nu îmi salută oboseala. Mi se retează vorba cu asprime.
Flămînzesc, dar nimenea
bucate nu întinde-n fața mea.
Dumnezeule, ce mic accident de aur
ne apără slăbiciunea de lupii din vechime !

THOMAS HARDY
(1840—1928)

BOII

Ajun de Crăciun şi miez de noapte era.
„Acuma s-apleacă toţi în genunchi."
Copilul mai vîrstnic astfel ne spuse
cum stam lîngă vatră, mănunchi.

În gînd dobitoacele blînde vedeam,
cum fieştecare îngenunchia.
Nici unul din noi îndoială n-avea
c-ar putea să nu fie aşa.

Tîrziu, în anii aceştia, nu mai avem
închipuire atît de senină.
Dar cineva-mi spune în noapte de-ajun :
„Vino, ah vin' să vedem pe colină

cum boii s-apleacă-n genunchi
în ocolul copiilor, atît de feeric."
În speranţa că-ntr-adevăr este aşa,
m-aş duce cu el prin mare-ntuneric.

FRANCIS THOMPSON
(1859—1907)

CĂTRE UN FULG DE ZĂPADĂ

Ce inimă a fost în stare
să te născocească
dincolo de-nchipuirea noastră,
o, petală filigrană,
alcătuire pură, fragilă,
vădită şi vană,
din ce metal al raiului
mai sus de vraja graiului ?
Din ceaţa de argint
cine te-a lucrat, stăruind
cu ciocănelul, pe ce nicovală ?

Dumnezeu a fost acela care
m-a ciocănit şi m-a format
ca o enigmă trecătoare.
El m-a lucrat
din argint suflat
pentru plăcerea minţii sale.
Tu n-ai fi fost în stare
să mă închipui aşa de curat,
de mic şi-nvederat,
atît de firav şi tare.
El însuşi m-a făcut
cu ciocanul vîntului,
cu-ngheţul pămîntului.

MARY ELIZABETH COLERIDGE
(1861—1907)

PRAZNICUL

Tineri eram, veseli eram, şi foarte, foarte înţelepţi.
Deschisă ne sta uşa, praznicul ne-am prăznuit.
Atuncea o femeie a trecut, în ochi purtînd Apusul,
trecu şi-un om, cu spatele spre Răsărit.

O, inimile noastre, dintr-o dată cum tăcură,
şi vocea cea mai tare cum s-a stins !
Pieri pe buza noastră gluma, cînd trecură,
şi iulie în raze reci ne-a prins.

Atuncea roşul vin în cupe a pălit pe masă,
şi pînea albă, neagră ca neghina se făcu.
Copoiul a uitat a domnului său mînă,
şi la picioarele acestuia căzu.

Pe jos, cu cînele cel mort, lăsaţi-mă să zac.
La praznic iar să şed nu mi-e îngăduit,
dacă pe-acolo trece o femeie ca Apusul
şi-un om cu spatele întors spre Răsărit.

WILLIAM BUTLER YEATS
(1865—1939)

EL SE TÎNGUIE PENTRU SCHIMBAREA SA ŞI A IUBITEI SALE ŞI DOREŞTE SFÎRŞITUL LUMII

M-auzi tu strigînd după tine, dalba mea ciută ?
Am fost preschimbat în ogar cu roşă ureche.
Căci cineva-mi puse subt mers, ca de vrajă, un fapt,
Speranţă şi teamă, dorinţă şi ură nevrută,
Ca toate acestea să te gonească prin pietre şi spini.

Un om cu nuia de alun apăru din pădure.
De veste n-am prins cînd m-atinse, şi fui preschimbat.
Vai, strigătul meu că de cîne-i acum, doar lătrat.
Pe-alături în goană trec naşterea, timpul, schimbarea.
Mistreţul cel negru aş vrea din apusuri să vie,
Soare şi Lună să smulgă, stelele-n mare s-arunce,
Şi-apoi grohăind să se culce în beznă — pentru vecie.

OEDIP LA COLONOS

Îndură viaţa, nu cere mai multă, pe Dumnezeu rugînd
Înceteaz-a-ţi aminti desfătările tinereţei, bătrîn obosit de cutreier pe pămînt,
Desfătarea devine dor de moarte, cînd dorurile toate zadarnice sunt.

Memoria adună comoară din deliciul viu,
Dar moartea, deznădejdea, cresc, vetrele se sfarmă în pustiu,
Aşa cum eu rătăcitorul şi-aceşti copii urîţi de Dumnezeu o ştiu.

În strada cu ecouri lungi s-adună dansatori,
Mireasa-i dusă-n casa mirelui, cu torţe, cîntece şi hori,
Eu celebrez sărutul ce stinge în culcuş pe muritor.

Să nu te fi născut vreodată este cel mai mare bine,
Suflul vieţii să nu-l fi tras în tine,
O veselă şi grabnică plecare-n noapte : al doilea bine.

DUPĂ O LUNGĂ TĂCERE

A vorbi dup-o lungă tăcere, e bine.
Cei ce dragi ieri ne-au fost, ne sunt morţi sau străini.
Perdelele-s trase spre noaptea vecină.
Abajurul alină-n odaie lumini.

Discutăm despre Artă şi Cîntec, o temă
socotită supremă-ntre oameni savanţi.
Destrămare trupească e înţelepciunea.
Tineri, noi ne iubeam, şi eram ignoranţi.

LAURENCE BINYON

(1869—1943)

MICII DANSATORI : O VIZIUNE LONDONEZĂ

Stingher visează cerul, cu puţine stele.
Stingheră jos e şi străduţa ce în noapte se retrage.
Colţ sfios fără culoare.
Asurzeşte pîn-aici orice rumoare.

Întunecos e totul. Numai din fereastra
unei taverne raze şi lumină frîntă.
Acolo-n ritmul unei vechi
flaşnete care pe-o alee-apropiată cîntă,
doi copii, singuri de tot, în zdrenţe, calm dansează,
un labirint aerian închipuind cu-a lor mişcare.
Cu ochi strălucitori ei se privesc faţă în faţă,
gravi, şi c-o perfectă desfătare.

WILLIAM HENRY DAVIES
(1871—1940)

RĂGAZ

Viaţa ce-i, dacă în griji ne irosim,
şi n-avem timp să stăm şi să privim ?

Subt crengi să stăm noi n-avem timp,
la iarba care creşte să privim.

Noi n-avem vreme să ochim prin crîng
la veveriţele ce-alune strîng.

Timp n-avem să vedem cum stele-şi fac
un cer al lor prin fluvii şi în lac.

Nici să ne-ntoarcem spre Frumseţea ce
ne-ntîmpină şi-n faţa noastră dănţuie.

Vai, stare locului şi nici temei,
vai, timp n-avem să aşteptăm,
pînă ce gura ei desăvîrşeşte
surîsul început de ochii ei.

Viaţa ce-i, dacă în griji ne irosim,
şi n-avem timp să stăm şi să privim ?

WALTER DE LA MARE

(1873—1956)

CEI CE ASCULTĂ

„E cineva acolo ?“ întreabă-n poartă
bătut de lună Călătorul.
Calul în liniște frămîntă iarba
și fèriga pădurii. Zborul
o pasăre și-l ia din turnișor
chiar peste capul celui călător,
care loveşte-a doua oară-n poartă :
„E cineva acolo ?“ — Nimenea în prag
nu-ntîmpină pe cel pribeag.

Nici prin pervaz nu se apleacă
de sus vreo faţă omenească
în ochii de cenuşă să privească.
Tăcut aşteaptă Călătorul.
Sălăşluind în casa moartă
numai o oaste de stafii ascultă
la vocea omenească de la poartă.
Stafiile adună luna
pe treptile întunecate, ce coboară
în sala goală, şi ascultă, şi ascultă
la glasul călătorului ce-ntr-una
cheamă. Călătorul simte liniştea
lor, răspunzînd strigării sale,
în timp ce calul paşte iarba
subt cerul înstelat, pe margine de cale.
El mai loveşte-o dat' în poartă.
Răsunetul îl risipeşte vîntul.
„Să afle c-am venit, dar nimeni n-a răspuns.
Eu mi-am ţinut cuvîntul !"
Cei ce-năuntru-ascultă
nici o mişcare n-au subt luna multă,
deşi toate cuvintele
din gura singurului om ce treaz rămas-a
cu lungi ecouri au căzut prin casa
stinsă subt frunzele de viţă.
Da, ei aud piciorul pe scăriţă
şi sunetul de fier pe piatra seacă.
Da, ei aud tăcerea ridicată iar
de subt copitele cari pleacă.

JOHN MASEFIELD
(1878—1967)

CORĂBII ÎNCĂRCATE

Quinqueremă de la Ninive
venind din depărtatul Ophir,
spre-un port în Palestina însorită,
încărcată cu ivoriu, cu feluri de inuri,
şi cu maimuţe şi păuni,
cu lemn de cedru şi santal, cu dulci spumoase vinuri.

Măreţ galion iberic venind de la Istm
spălat la Tropic în zare de palmieri
pe lîngă maluri verzi,
cu un cargò de diamante,
smaragde, ametiste,
topaze, scorţişoară şi moidores portughezi.

Murdar vas de coastă britanic
cu horn fumegînd, cu crustă de sare,
prin Canal luptîndu-se în zilele nebune
de martie, cu povară de cărbune din Tyne,
cu-ncărcătură de şine, plumb,
lemn de foc, mărfuri de fier şi tăvi ieftine de zinc.

JAMES JOYCE
(1882—1941)

AUD O OASTE

Aud o oaste atacînd pămîntul dinspre mare.
Tunet de cai prin ape. Ei calcă spuma în picioare.
Provocători, prin valuri, căruţaşii-n negre zale,
biciuri îşi fîlfîie, dispreţuind hamuri şi frîne.

Ostaşii-şi strigă-n noapte chiotul de bătălie.
În somn eu gem, subt rîsul lor din depărtare.
Noaptea din vis ei mi-o despică. Ce văpaie orbitoare !
Lovită, inima, lovită, se preface-n nicovală.

Îşi scutură-n triumf ostaşii părul verde.
Din mare ies, gonind, pe ţărmul fără nume.
Vai mie, disperez aşa fără de-un strop de-nţelepciune ?
Dragostea mea, dragostea mea, de ce m-ai părăsit ?

JAMES STEPHENS
(1882—1950)

VOCEA LUI DUMNEZEU

Peste glie m-am aplecat, peste cîmp.
Un sunet mulcom am auzit.
Al ierbii sunet era, al firelor
cînd ies din argilă rîzînd.

„Noi suntem vocea lui Dumnezeu.“ Aşa suna.
Atunci capul mi-l aplecai încă odat'
să văd dacă iarba-mi vorbea,
dacă-mi vorbea chiar mie cu-adevărat.

Dar în preajmă, oriunde iarbă era,
sau pom şi munte, s-auzea mereu
în vuiet vajnic de veselie :
„Suntem vocea lui Dumnezeu !“

Şi-am sărit de unde întins stăteam.
Peste rîsul pămîntului eu
am dansat, şi pietrei, ce-alături cînta, i-am strigat :
„Noi suntem vocea lui Dumnezeu !“

RIVALII

O pasăre la răsărit
s-auzea pe-un pom cîntînd
că pe iarbă este rouă
şi pe luncă este vînt.
Dar nu ascultam la ea,
căci nu mie îmi cînta.

Eu nu ascultam la ea
căci nu mie îmi cînta
că pe iarbă este rouă
şi pe luncă este vînt.
Eu cîntam cîntare nouă
dulce tocmai ca şi ea.

Eu cîntam cîntare nouă,
dulce tocmai ca şi ea,
că pe iarbă este rouă
şi pe luncă este vînt.
Astfel n-ascultam la ea
cînd pe arbore cînta.

JOHN DRINKWATER
(1882—1937)

BĂLŢILE DE LA OLTON

Iunie umblă pe ape.
Cîntecul cucului se mută
de pe bălţile din Olton.

Răsăritul la fereastră
inspiră rozele verii
umede de rouă.

Nu-i straniu din cale-afară
că legănat în minune
omul ţine-n el o inimă amară ?

Căci Iunie şi apele,
păsări şi roze
sunt evanghelii în vînt,

revelaţii pribege
stinse-n deşerturi. Ce pace
peste bălţile din Olton !

MERE ÎN LUMINA LUNII

În podul casei mere stau, aşezate-n rînduri.
Fereastra-ngăduie să intre lumina lunii, rece.
Au fost culese merele pe verde fund de mare ?
Un nour peste lună în noaptea toamnei trece.

În pod un şoarece, printre unelte, roade.
Alt sunet nu s-aude în cerişte mai tare.
Norul se risipeşte, suflat. Şi luna iarăşi
împestriţează merele ca-n verde fund de mare.

În rînduri merele stau în lumina stinsă.
Scînduri cedează subt povară. Rîuri din lună
curgînd, merele visului pe faţa lor adună.
Şi-i linişte-n prăpastia scărilor, prelinsă.

Pe coridoare, jos, doar somnul mai tresare.
Mai liniştite-acum decît prin grădină, merele
şi-au dat cu luna întîlnire. Adîncă, mare,
e liniştea pe merele minunii spălate-n lună.

THOMAS STEARNS ELIOT
(1888—1965)

CĂLĂTORIA MAGILOR

„Am umblat prin vreme rece,
Nimerind pentru călătorie timpul cel mai rău din an.
Şi ce călătorie lungă :
Drumuri desfundate, aspră vremuire
Chiar în miez de iarnă."
Erau mohorîte cămilele, cu răni pe copite,
Încruntate zăceau în zăpada ce se topea.

Au fost şi clipe cînd regretam
Palatele de vară de pe clinuri, terasele,
Şi fetele de mătasă aducînd şerbet.
Apoi oamenii, călăuzind cămilele, cum înjurau cîrtind !
Ne părăseau,
Tînjind după femei şi băuturi.
Şi focuri de noapte ce se stingeau, lipsa de-adăposturi.
Apoi cetăţile ostile, oraşele neprietenoase,
Şi satele murdare, hanuri — preţuri mari socotind.
Zile de cumpănă, grele răscruci avurăm.
La urmă preferarăm să călătorim toată noaptea,
Dormind pe-apucate.
Voci cîntînd în urechile noastre, spuneau
Că asta-i o nebunie.
În zori am coborît într-o vale mai temperată,
Subt linia zăpezii, mirosind umed a verdeaţă.
Un rîu repejor era pe-acolo, o moară de apă
Bătea întunericul.
Şi trei arbori la tivul de jos al cerului.
Un cal bălan se depărta-n galop pe-o luncă.

La o tavernă ajuns-am apoi, cu frunze de viţă
la fruntea ferestrei.
Şase mîni în prag aruncau zaruri pentru arginţi,
Picioare loveau în burdufuri de piele golite de vin.

Dar aici nu găsirăm doritele veşti.
Şi astfel drumul ni l-am urmat.
Seara-am ajuns. Nici o clipă prea curînd
Găsind locul. A fost (vieţi zice) mulţumitor.

Îmi amintesc. Toate acestea s-au petrecut foarte de mult.
Aş face-o din nou, dar înseamnă-ţi,
Aceasta să ţi-o însemni :
Am fost călăuziţi noi tot drumul pentru
Naştere sau Moarte ? A fost o Naştere desigur.
Învederată ochilor, nu-ncape-ndoială.
Văzurăm naştere şi moarte.
Dar credeam că sunt altfel. Această Naştere
A fost grea şi-amară pentru noi ca Moartea,
Ca moartea noastră.

Ne-am întors la locurile noastre-n aceste regate.
Dar n-am mai găsit tihnă aici în vechea orînduire,
Cu un popor străin, ce-atît de strîns
La zeii săi ţine.
Aş fi bucuros de-o altă moarte.

SWEENEY PRINTRE PRIVIGHETORI

„Vai mie : am fost lovit de moarte"
(E s c h i l, *Agamemnon*)

Sweeney Bot-gros îşi desface larg genunchii
şi rîde lăsîndu-şi braţele să cadă.
Faţa lui cu dungi adînci, fălcoasă,
ca o girafă se umflă, zebrată.

Cercurile lunii furtunoase
lunecă spre vest către La Plata.
În goană trec pe sus Moartea şi Corbul.
Sweeney ocheşte iscodind spre poarta-ncornorată.

Cerniţi sînt Orionul şi Cînele,
liniştite mările retrase.
Persoana-n capă spaniolă pe genunchii
lui Sweeney-ncearcă să se lase.

Alunecă şi trage după ea
faţa de masă cu o ceaşcă de cafea.
Realcătuită pe podea,
ea cască. Îşi potriveşte-n sus ciorapul.

Un om castaniu se lăbărţeşte liniştit
în pervazul ferestrei, lat de-a bine.
Ospătarul aduce portocale, banane,
struguri de seră şi smochine.

Calmul vertebrat în haină castanie
se contractă, se adună, se retrage.
Rachel născută Rabinovici
cu labe-ucigătoare un ciorchine trage.

Ea şi femeia-n capă sunt suspecte.
Sunt asociate, fără îndoială.
De-aceea omul cu ochi grei
refuză jocul şi arată oboseală.

El părăseşte încăperea, reapare-apoi
afară la fereastră, înăuntru se apleacă.
Crengi căţărătoare circumscriu
un rînjet de aur, clipa să treacă.

Gazda c-o făptură de nedesluşit
stă de vorbă. Cade pe uşă o umbră macră.
Privighetorile cîntă pe aproape,
în preajma mănăstirii „Inima Sacră".

Aşa cîntau şi în pădurea-nsîngerată
Cînd Agamemnon cu voce tare a strigat.
Aşa căzură scurgerile lor
ca să păteze albul giulgiu dezonorat.

CECIL LEWIS DAY

(n. 1904)

NU MĂ-NCERCAŢI

Nu mă-ncercaţi, lăsaţi ispitele,
căci ora fulgerului eu am cunoscut,
lăuntrica mîndrie a poetului
şi certitudinea puterii.

Fac baionete încă zid în jurul meu.
Sunt însă nevoit să storc
un trai din disperare
şi din oţel un cîntec.

Deşi cîntarea va fi scurtă,
nu vreau să-ngrămădesc osînda
pe-acei cari au fugit de-aci
sau pe acei ce-acasă au rămas.

Camarazi, cu vorba mea eu nu însufleţesc,
cu limba mea invoc
doar o speranţă ce-i pierdută.
De lucru dau, dar nu răsplată.

O, secerea s-o ţineţi ascuţită.
Urmaţi în pace plugul.
Alţii vor recolta, deşi nu toţi
vor trece dincolo de iarnă.

Fie-ţi milă, Tată,
de somnul nostru frînt,
căci noi dormim pe jos în lacrimi,
şi ne trezim doar ca să plîngem.

Şi dacă numai sîngele, al nostru,
va topi acest pămînt de fier,
ia-l, Tată ! E bine cheltuit,
căci astfel mai uşor mîntuitorul ni se naşte.

Din
POEZIA RUSĂ

A. S. PUŞKIN
(1799—1837)

A ASFINŢIT LUMINA

A asfinţit lumina zilei înc-o dat',
A serii negură pe mare se-nteţeşte.
Vuieşte în vîntrea, vuieşte vînt !
Frămîntă-te subt mine ocean întunecat !

Văd un liman îndepărtat :
Pământ de miazăzi, de vrăji pătruns.
Purtat de zbucium, trist, mă vreau ajuns
Acolo, de-amintiri hrănit.
În ochi suiră lacrimi iar, pe faţă
Să se prelingă. Sufletul arzînd îngheaţă.
Ştiutul vis prin preajmă-i risipit.
Îmi amintesc iubirea pe-al vremii prag,
Şi chin şi tot ce inimii i-e drag,
Sfîşietoarea amăgire a nădejdii de-altădat'.
Vuieşte în vîntrea, vuieşte vînt !
Frămîntă-te subt mine ocean întunecat !
Corabie, zbori spre depărtatele liniştitoare
Tărîmuri dincolo de marea-nşelătoare,
Dar nu spre ţărmul mohorît
Al negurii, al patriei,
Unde flăcările patimei
Întîia oară le-am simţit
Unde în taină muze îmi zîmbiră,
Unde furtuni aurore ofiliră,
Unde, uşoară, bucuria m-a trădat
Lăsîndu-mi rece inima să cadă
Durerii pradă.
Adulmecînd vedenii nouă, proaspete trăiri,
Meleaguri pămînteşti, v-am părăsit.
Fugii de voi, ce m-aţi hrănit cu o risipă
De minunate amăgiri
Ale juneţii şi-ale prieteniilor de-o clipă.
Şi voi, de-asemeni, prietenele rătăcirii mele,
Căróra le jertfeam fără iubire
Suflet şi slavă, libertate, stele,
Şi voi sunteţi uitate-acum, voi tinere,
Înşelătoare, tainice,
Prietene de aur ale primăverii mele,

Sunteţi uitate şi voi. Numai rănile acele
De mai nainte ale inimii, ale iubirii răni,
Cu timpul nu s-au vindecat.
Vuieşte în vîntrea, vuieşte vînt !
Frămîntă-te subt mine ocean întunecat !

M. I. LERMONTOV
(1814—1841)

CÎNTEC RUSESC

Zăpada cade în troiene,
să ias' oare de ce se teme
frumoasa fată,
s-aducă apă ?

Ca preotul pe mort ducînd,
un viscol cîntă pe pămînt.
Pe-o piatră
în curte, de pustiu ce e,
îşi roade lanţul cînele
şi latră.
Dar nu lătratul lung şi mare,
nici urletul de-nmormîntare
o groază-i dă,
cum mută stă.
Vai, ieri iubitul fu-ngropat.
Mai alb ca neaua, înălţat
va spune :
M-ai înşelat ! — Şi stins de dor
subt ochi inelul lucitor
i-l pune.

IUBIRE MÎNDRĂ

Ei se iubeau unul pe altul gingaş şi amar,
Cu patimă vifornică, prin vreme pământească.
Dar ocoleau, mereu, făţiş să şi-o mărturisească.
Şi reci erau cuvintele, ce le schimbau arar.

S-au despărţit prea mîndri într-un ceas tăcut,
Iar chipul drag, ei şi l-au dat cu totul amintirii.
Şi moartea a venit : sosi şi clipa întîlnirii,
Dar dincolo iubiţii nu s-au mai recunoscut.

N. A. NEKRASOV
(1821—1878)

MUZEI

O, muză ! Vino ! Cîntecul ni s-a sfîrşit.
Poetului închide-i ochii, ce-au clipit,
Pentru un somn, ce veşnic va dura,
Tu soră a poporului şi-a mea !

SERGHEI ESENIN
(1895—1925)

CÎNTECUL CÎNELUI

Într-o dimineaţă, lîng-un pătul
de ierburi aurii,
o căţea puse şapte
mici pui ruginii.

Pînă spre seară i-a îngrijit,
i-a pieptănat cu limba ei, goi.
Zăpada topită
curgea sub ţîţele moi.

Şi seara, cînd găinile urcă
pe crengi să se culce, în ţarc,
veni stăpînul întunecat
şi-i puse pe toţi şapte-ntr-un sac.

Mama alergă prin zăpadă,
nu voia de ei să se despartă.
Mult timp, mult timp mai tremură apa
sub gheaţa spartă.

Şi cînd ea se întoarse după paşii grei
lingîndu-şi sudoarea de pe coaste,
luna sus, deasupra izbei
i se păru unul din puii ei.

Şi-n înălţimea albastră ea privea,
cu urlet lung peste grădină.
Crai nou aluneca, ascunzîndu-se
subţire după colină.

Surd, ca şi cum i-ai fi aruncat
o piatră, pentru a rîde de ea,
ochii căţelei se învîrteau :
două stele de aur în nea.

TOT CE TRĂIEȘTE POARTĂ SEMN

Tot ce trăieşte poartă semn
de timpuriu, ca un dar.
Dacă n-aş fi poet
aş fi haiduc sau tîlhar.

Slab şi mic, totdeauna erou
printre ştrengari, pe subt gard
adesea, foarte adesea, mă-ntorceam
acasă cu nasul spart.

Cînd vedeam pe mama speriată,
cu gura în sînge îngînam, pitic :
„Nu e nimic, m-am lovit de-o piatră,
mîne nu se mai vede nimic."

Şi-acum că s-a stins
clocotul din zilele acele,
o putere neliniştită
s-a răspîndit în poemele mele.

Cuvintele se împreună în snopi de aur,
şi-n fiecare vers, fără sfîrşit,
se răsfrînge îndrăzneala vechiului
rupe-coate, şi frînge-ceafă-ndrăcit.

Ca şi atunci sunt îndrăzneţ şi mîndru
doar altfel m-arăt cînd felul mă-mpinge ;
altădată mi se zdrobeau gîtlejul şi gura,
azi am sufletul întreg în sînge.

Astăzi — nu către mama, ci spre mulţimea,
ce rîde străină, zic :
„Nu e nimic, m-am lovit de-o piatră,
mîne nu se mai vede nimic."

Din
POEZIA NEOGREACĂ

KOSTIS PALAMAS
(1885—1943)

CAPRIFOLIUL

Să fiu caprifoliul ce din ogradă se caţără
floare-nălţîndu-şi pe zidul lăcaşului tău,
caprifoliul ce din suflarea ta tînără
proaspăt se ţine, proaspăt trăieşte mereu.

Să viu, să mă-nalţ la fereastră,
să-mi sprijini verdeaţă şi ramuri.
Şi pernă să fiu, cuib moale obrazului tău,
iubitoarei priviri prin deschisele geamuri.

Unească-se florile mele
cu părul tău drag, castaniu,
în caldul amestec, în dulcea devălmăşie
vorbească-şi frăţeşte şi viu.

Visuri şi gînduri ce ai
să le scald în miresmele florilor mele.
Şi slugă să-ţi fiu cu braţele-ramuri,
stăpînă, tu, să fii peste ele.

Şi fie, iubirea să nu mai apună,
iar cine-n fereastră ne va vedea
să spună că eu sunt tulpina ta,
să spună că tu eşti floarea mea.

Fie ca fără mine să nu mai rîzi.
Nici eu să nu-nfloresc fără tine.
Fericirea mea — eu vreau să ţi-o dărui.
Risipeşte-ţi frumseţea ta peste mine.

Din
POEZIA SPANIOLĂ

FEDERICO GARCIA LORCA
(1899—1936)

CÎNTECUL CAVALERULUI

Cordova.
Depărtată şi singură.

Cal negru, lună mare.
În desagă măsline amare.
Deşi cunosc aceste drumuri, zarea toată,
nu voi ajunge la Cordova niciodată.

Pe şesuri în vînt
cal negru, roşie luna.
Moartea mă priveşte într-una
din turnuri, din Cordova.

Vai, ce lung e drumul ! Cîmpia ce dreaptă !
Vai, calul meu voinic !
Vai, moartea mă aşteaptă
mai 'nainte de-a ajunge la Cordova !

Cordova.
Depărtată şi singură.

Din

POEZIA MAGHIARĂ

ADY ENDRE

(1877—1919)

PRIN PARIS A UMBLAT TOAMNA

Ieri Toamna-a intrat în Paris, năvălind
pe calea Sfîntului Mihai, cu sunete line,
prin caniculă, sub aplecate frunzare.
Avea întîlnire cu mine.

Mă-mpleticeam spre Sena, printre alte făpturi.
Ardeau în mine cîntece-frînturi,
afumate, ciudate, duioase şi purpurii
despre aceea că voi muri.

Toamna m-ajunse, şopti în grabă ceva,
că drumul Sfîntului Mihai s-a-nfiorat.
Zum-zum, fluturau pîn' la capătul străzii
glumeţele foi de copac.

O clipă a stat, şi Vara nu s-a mirat.
Pe urmă Toamna, rîzînd, fugí din Paris.
Pe-aici a umblat. Că toamna pe-aici a umblat
doar eu o ştiam, sub ramul cutremurat.

SUSPIN ÎN ZORI

Oh, lume scăldată în jar,
frumoasă cetate,
oh, leneşă voluptate
a trupului odihnit,
luminos şi ascuns
scînteietor oraş fericit
c-o mie de cuiburi molatice !

Oh, sfinte zvonuri de zori :
simfonie-a trăirii sălbatice,
viaţă minunată de-atîtea ori,
ce bine ar fi
să poţi trăi.
Cîtă bucurie zumzăie
şi toată-i a altora,
cît aur răsună din zimţi
şi tot e al altora,
cîte femei sunt
şi toate-ale altora,
de noi voluptăţi
ce larmă pe pămînt,
şi toate-ale altora,
cîte îndemnuri ţîşnesc,
şi toate-ale altora,
cîte de toate sunt,
cîte frumoase de toate,
cîte sfinte de toate
şi toate-ale altora.

INDICI

INDICE DE NUME

Poeziile fără indicaţia numelui autorului din acest volum de *Tălmăciri* sînt creaţii anonime, fie de ale vechilor egipteni, fie de ale triburilor primitive din Africa, America şi Oceania. Aceste poezii, afară de cele vechi egiptene, nu pot fi datate. Unele trebuie să aibă o vechime de multe sute de ani. Toate au fost traduse după antologii apărute în limba germană.

LI TAI-PE (701—762), cel mai de seamă liric chinez. S-au păstrat de la el vreo treizeci de cărţi de poezii, unele contestate.

TUNG LIU-FAN (Sec. XIX), poet chinez din secolul trecut. A scris poezii al căror străvechi tipar se resimte de unele influenţe moderne, europene.

BAKCHYLIDES (Sec. V. î. e. n.), liric grec, un rival al lui Pindar, a cărui măiestrie el n-o ajunge, dar pe care îl întrece prin graţie. A poetizat şi mituri, în formă baladescă.

IBICOS (Sec. VI. î. e. n.), poet grec, a trăit la curtea lui Polycrates în Samos. A scris în dialect doric.

ANAKREON (mort în 495 î.e.n.), poet grec, cîntăreţ al dragostei şi al vinului. A scris în dialect ionic.

NISAM ED DIN (1141—1202), poet persan. În afară de o culegere de poezii lirice a scris epopeile : *Comoara secretelor, Povestea de dragoste a regelui persan Chosran II, Istoria lui Alexandru cel Mare* etc.

FRANÇOIS VILLON (1431— ?), mare poet francez de la sfîrşitul evului mediu, cîntăreţ al vieţii dezordonate şi vicioase, înnoitor în domeniul poeziei, incomparabil autor de balade.

PIERRE DE RONSARD (1524—1585), unul din întemeietorii clasicismului francez. A scris ode, imnuri, sonete. A contribuit imens la dezvoltarea limbii poetice franceze.

PAUL VERLAINE (1844—1896), simbolist francez, poet al inefabilului, al melancoliei. Opere : *Poèmes saturniens, Fêtes galantes, La Bonne Chanson, Romances sans paroles, Sagesse etc.*

PAUL VALÉRY (1871—1945), poet și eseist francez, autor de aforisme. Unul din cei mai de seamă intelectualiști. Opere : *Poésies, Introduction à la méthode de Léonard de Vinci, Eupalions ou l'Architecte, La crise de l'ésprit, Regards sur le monde actuel* etc.

DANTE ALIGHIERI (1265—1321), poet italian, întemeietor fără pereche al unei literaturi de valoare universală. A scris poemul-cosmopee *Divina Comedie* în trei părți ; volumul de poezii : *La vita nuova, Il canzoniere ;* scrieri despre limbă : *De vulgari eloquentia ;* scrieri politice : *De monarchia* etc.

FRANCESCO PETRARCA (1304—1347), poet și învățat, unul dintre cei mai mari lirici ai lumii. Deschide în Italia drumul umanismului. În multe privințe, un om „modern".

MICHELANGELO BUONAROTTI (1475—1564), unul din „oamenii universali" ai Renașterii italiene. Sculptor, pictor, arhitect și poet de frunte al epocii. A scris sonete, madrigale, poezii de dragoste închinate poetei Vittoria Colona etc.

JOHANN WOLFGANG VON GOETHE (1749—1832), unul din cei mai mari lirici germani. Autorul tragediei *Faust,* capodopera literaturii universale moderne. Autorul unor drame, precum : *Götz von Berlichingen, Clavigo, Iphigenia, Torquato Tasso,* etc. Poet epic : *Hermann și Dorothea.* Romancier : *Suferințele tînărului Werther, Wilhelm Meister.* Gînditor de prim-plan în țara filosofiei, naturalist de seamă. A publicat și descrieri de călătorie, o autobiografie poetizată : *Poezie și adevăr* și altele.

FRIEDRICH VON SCHILLER (1759—1805), alături de Goethe, clasicul literaturii germane. Poet dramatic, în primul rînd. Piesele sale de teatru cele mai cunoscute : *Hoții, Don Carlos,* trilogia *Wallenstein, Maria Stuart, Mireasa din Messina, Wilhelm Tell.* Autor de balade. Istoriograf. Și mai ales filozof-estetician, critic literar.

FRIEDRICH HÖLDERLIN (1770—1843), poet german. A scris şi un roman : *Hyperion ;* un poem dramatic în mai multe versiuni : *Empedokles,* a tradus tragediile lui Sofocle. Unul dintre cei mai mari lirici ai lumii.

HEINRICH HEINE (1797—1856), poet care amestecă în lirica sa sentimentală-romantică anume note realiste şi ironice. Cea mai cunoscută din culegerile sale de poezii este *Cartea cîntecelor.* A scris cărţi cu impresii de călătorie. Poate cel mai de seamă jurnalist al epocii. A publicat studii despre literatura germană şi cea franceză. A luptat, prin scrierile sale, pentru idei socialiste.

CONRAD FERDINAND MEYER (1825—1898), poet elveţian de limbă germană, reprezentativ pentru epoca de tranziţie de la romantism la modernism. A scris poeme epice, nuvele, romane. Poezii de ale sale figurează în orice antologie a liricii germane.

RAINER MARIA RILKE (1875—1926), poet austriac, moare în Elveţia. Cele mai importante opere ale sale : *Cartea orelor, Sonete către Orfeu, Elegii duineze.* A publicat şi un roman şi cîteva povestiri. Ca poet, Rikle are o orientare mistică. A scris şi în limba franceză.

STEFAN GEORGE (1868—1933), exaltă importanţa formei. George este în primul rînd un liric. A tradus mult din italiană, engleză, franceză. Poezia *Lauda femeilor,* pe care am tălmăcit-o, poartă în original titlul *Frauenlob,* şi evocă figura unui poet german, medieval, cu acest nume.

HUGO VON HOFMANNSTAHL (1874—1929), a scris puţine poezii, dar este unul dintre cei mai de seamă lirici germani. A colaborat cu compozitorul Richard Strauss, făcînd celebre librete pentru operele muzicale ale acestuia. A scris şi piese de teatru, poetice.

MICHAEL DRAYTON (1563—1631), poet englez, care permanent descoperă noi motive de inspiraţie în piesajul sau istoria Angliei.

CHRISTOPHER MARLOWE (1564—1593), celebru poet englez, cel mai important predecesor al lui Shakespeare.

WILLIAM SHAKESPEARE (1564—1616), cel mai mare dramaturg al Angliei. Cele mai importante drame şi comedii ale sale sînt, în ordine cronologică : *Romeo şi Julieta, Visul unei nopţi de vară, Neguţătorul din Veneţia, Femeile vesele din Windsor, Iuliu Caesar, Hamlet, Othelo, Macbeth, Regele Lear, Antoniu şi Cleopatra.* A scris şi 154 de sonete, socotite printre cele mai frumoase ale literaturii universale.

BEN JONSON (1572—1637), dramaturg şi poet englez, apreciat pentru descrierea realistă, satirică a vieţii din Londra.

WILLIAM BLAKE (1757—1827), poet mistic şi pictor vizionar. Opere : *Cîntecele inocenţei, Cîntecele experienţei, Căsătoria cerului cu iadul.* A ilustrat în chip excepţional *Divina Comedie* a lui Dante.

WILLIAM WORDSWORTH (1770—1850), poet englez, este considerat cel mai mare dintre romantici.

JOHN KEATS (1795—1821). O culme a romantismului englez şi cel mai „modern" printre poeţii epocii sale. Celebru îndeosebi prin cîteva ode : *La o privighetoare, La o urnă grecească, Către Psyche, Oda melancoliei.*

ELIZABETH BARRETT BROWNING (1806—1861), poetă engleză, soţia scriitorului Robert Browning. Cele mai cunoscute dintre scrierile ei sînt *Sonetele din portugheză.*

EDGAR ALLAN POE (1809—1849), poet american, critic, eseist, autorul unei cosmogonii. A cultivat în poezie elementul straniu şi muzical. A scris importante şi foarte lucide eseuri despre tehnica poetică. S-a făcut cunoscut în cercuri largi îndeosebi prin povestirile sale fantastice.

WALT WHITMAN (1819—1892), scriitor american. A scris poezii în vers liber, pe care le-a tipărit într-un volum mereu amplificat şi reeditat sub acelaşi titlu : *Fire de iarbă.* El ilustrează cele mai înalte aspiraţii ale democraţiei americane.

MATTHEW ARNOLD (1822—1888), poet şi critic literar englez, profesor de poetică la universitatea din Oxford.

FRANCIS TURNER PALGRAVE (1824—1897), poet şi critic englez, editorul cunoscutei antologii *Golden Treasury of English Songs and Lyrics.*

GEORGE MEREDITH (1828—1909), cunoscut poet şi romancier englez.

THOMAS EDWARD BROWN (1830—1897), poet englez.

WALTER PATER (1839—1894), critic literar şi eseist englez, celebru pentru stilul său.

WILFRID SCAWEN BLUNT (1840—1922), poet englez, a cărui natură impulsivă şi generoasă şi-a găsit expresia în simpatia pentru naţiunile mici, oprimate.

THOMAS HARDY (1840—1928), scriitor englez, romancier, dramaturg. Poezii a scris îndeosebi în ultimii douăzeci de ani ai vieţii.

FRANCIS THOMPSON (1859—1907), poet englez. Cea mai cunoscută lucrare a sa este *The Hound of Heaven.*

MARY ELIZABETH COLERIDGE (1861—1907), scriitor englez.

WILLIAM BUTLER YEATS (1865—1939), poet, dramaturg şi critic literar irlandez, unul dintre cei mai mari poeţi ai secolului XX.

LAURENCE BINYON (1869—1943), poet, dramaturg şi critic de artă englez al cărui rar simţ pentru frumos şi-a găsit exprimarea într-o limbă şi stil de mare puritate.

WILLIAM HENRY DAVIES (1871—1940), poet englez.

WALTER DE LA MARE (1873—1956), poet şi prozator englez.

JOHN MASEFIELD (1878—1967), poet şi romancier englez.

JAMES JOYCE (1882—1941), prozator şi poet irlandez. Cea mai cunoscută lucrare a sa este romanul *Ulysses.*

JAMES STEPHENS (1882—1950), poet şi prozator irlandez.

JOHN DRINKWATER (1882—1937), poet, dramaturg şi critic de teatru englez.

THOMAS STEARNS ELIOT (1888—1965), poet şi critic, născut în America, unul dintre cei mai mari poeţi englezi. Premiul Nobel pentru literatură în 1948.

CECIL LEWIS DAY (1904), poet, critic literar şi romancier englez.

ALEXANDR SERGHEEVICI PUŞKIN (1799—1837), cel mai mare poet rus. În afară de poezii, scrie poeme epice, precum *Prizonierul din Caucaz, Fîntîna din Baccisarai, Evghenii Oneghin* (roman în versuri), *Poltava* etc.

MIHAIL LERMONTOV (1814—1841), alături de Puşkin, cel mai mare poet rus. A scris în afară de poezii, poeme mari ca : *Demonul* şi romanul *Un erou al timpului nostru.*

NICOLAI ALEXEEVICI NEKRASOV (1821—1878), poet rus care s-a făcut cunoscut îndeosebi prin poezia sa social-politică de orientare generoasă, în favoarea dezmoşteniţilor pămîntului.

SERGHEI ESENIN (1895—1925), poet rus, modern, de o sensibilitate fină : un mare emotiv, un imagist de excepţională îndrăzneală. Inspiraţie rusică, dar şi citadină. În primul rînd un liric, dar a scris şi un poem epic : *Pugaciov.*

KOSTIS PALAMAS (1885—1943), înnoitor al poeziei neogreceşti. Volume : *Viaţa fără schimbări, Oraş şi singurătate, Dodecalogul ţiganului* etc.

FEDERICO GARCIA LORCA (1899—1936), mare liric spaniol. A scris şi piese de teatru, poetice. A căzut în războiul civil, apărînd Republica Spaniolă.

ADY ENDRE (1877—1919), poet modern, care a revoluţionat lirica maghiară. Volumele cele mai cunoscute : *Sînge şi aur, Pe căruţa lui Ilie, Din versurile tuturor secretelor, Viaţa care fuge, În fruntea morţilor, Cele din urmă corăbii* etc.

L. B. şi D. B.

INDICE DE AUTORI

A

Ady, Endre 246
Anakreon 24
Arnold, Matthew 164

B

Bakchylides 20
Barrett, Elizabeth Browning 152
Binyon, Laurence 196
Blake, William 132
Blunt, Wilfrid Scawen 180
Brown, Thomas Edward 174
Buonarotti, Michelangelo 64

C

Coleridge, Mary Elizabeth 188

D

Dante, Alighieri 54
Davies, William Henry 198
Day Lewis, Cecil 220
De La Mare, Walter 200
Drayton, Michael 117
Drinkwater, John 210

E

Eliot, Thomas Stearns 214
Esenin, Serghei 232

G

George, Stefan 108
Goethe, Johann Wolfgang von 70

H

Hardy, Thomas 184
Heine, Heinrich 98
Hofmannstahl, Hugo von 111
Hölderlin, Friedrich 92

I

Ibicos 22

J

Jonson, Ben 130
Joyce, James 204

K

Keats, John 140

L

Lermontov, M. I. 227
Li Tai-Pe 14
Lorca, Federico Garcia 242

M

Marlowe, Christopher 119
Masefield, John 202
Meredith, George 172
Meyer, Conrad Ferdinand 100

N

Nekrasov, N. A. 231
Nisam ed Din 28

P

Palamas, Kostis 238
Palgrave, Francis Turner 170
Pater, Walter 178
Petrarca, Francesco 59
Poe, Edgar Allan 154
Puşkin, A. S. 224

R

Rilke, Rainer Maria 104
Ronsard, Pierre de 46

S

Schiller, Friedrich von 89
Shakespeare, William 121
Stephens, James 206

T

Thompson, Francis 186
Tung Liu-Fan 16

V

Valéry, Paul 50
Verlaine, Paul 48
Villon, François 42

W

Whitman, Walt 157
Wordsworth, William 138

Y

Yeats, William Butler 190

INDICE ALFABETIC AL POEZIILOR

(după titlu)

A

A asfinţit lumina 224
Amiaza vieţii 96
Amintire 104
Annabel Lee 154
Aşa ni-i dată 117
Aud o oaste 204

B

Balada doamnelor de altă dată 44
Balada regelui 72
Bălţile de la Olton 210
Boii 184

C

Caprifoliul 238
Călătoria magilor 214
Către Celia 130
Către greer 24
Către un fulg de zăpadă 186
Cea mai veche poezie 12
Cei ce ascultă 200
Cei doi 111
Cînd iubirea întîlneşte iubire 174
Cînele mort 28
Cîntec de iubire 8
Cîntec funebru în păduri 172
Cîntec pentru secera lunii 34
Cîntec rusesc 227
Cîntecul II 56
Cîntecul cavalerului 242
Cîntecul cînelui 232
Cîntecul de triumf al sufletului în poarta cerului 4
Cîntecul Italiei 59
Cîntecul Margaretei 74
Cîntecul soartei 92
Cîntecul stelelor 36
Corabia cu flori 16
Corăbii încărcate 202
Cuvinte orfice 77

D

Dor fericit 80
După o lungă tăcere 194

E

Elegie 82
El se tînguie pentru schimbarea sa şi a iubitei sale şi doreşte sfîrşitul lumii 190
Epilog 106
Eutopia 170

F

Fîntîna romană 100

G

Grădina mea 176

I

Imn soarelui 2
Iubire mîndră 229

Î

Îmi saltă inima 138
Împărăţia cerească 6
Împărţirea pămîntului 89
Închinare 70
În zorii zilei 121

L

La Belle Dame sans Merçi 147
Lauda femeilor 108
Lauda păcii 20
Lesne e 132
Loreley 98

M

Menon se plînge după Diotima 94
Mere în lumina lunii 212
Mică baladă de iubire 42
Micii dansatori : o viziune londoneză 196
Micuţul negru 136
Mitul creaţiunii 32
Mona Lisa 178
Muzei 231

N

Noul Ierusalim 134
Nu mă-ncercaţi 220

O

Odă la o privighetoare 143
Odă la o urnă grecească 140
Oedip la Colonos 192
Omul mării, părăsit 164
Onoare dezonorată 182

P

Parada vieţii 124
Paşii 50
Păstorul către iubita sa 119

Plînge în inima mea 48
Povestea drumului 38
Praznicul 188
Primăvara 22
Prin Paris a umblat toamna 246

R

Răgaz 198
Rivalii 208

S

Sir Patrick Spens 114
Slovele eterne 14
Sonet 150
Sonet din portugheză 152
Sonet pentru Maria 46
Sonetul I 64
Sonetul XV 128
Sonetul XVIII 126
Sonetul XXIII 66
Sonetul XXX 54
Suspin în zori 248
Sweeney printre privighetori 217

T

Tinereţe eu nu mai am 162
Tinereţe, zi, bătrîneţe şi noapte 160
Tot ce trăieşte poartă semn 234

U

Un copil întreba ce este iarba 157

V

Vîsle trase 102
Vocea lui Dumnezeu 206

Z

Ziua Sfîntului Valentin 180

INDICE ALFABETIC AL POEZIILOR
(după primul vers)

A

A asfinţit lumina zilei înc-o dat', *(A asfinţit lumina)* 224
A fost un rege-n Tule *(Balada regelui)* 72
Ajun de Crăciun şi miez de noapte era. *(Boii)* 184
„Am umblat prin vreme rece, *(Călătoria magilor)* 214
Artistul vrednic nu hrăneşte nici un gînd *(Sonetul I)* 64
Astăzi încălecai la vînătoare. Ziua întreagă. *(Ziua Sfîntului Valentin)* 180
Aşa ni-i dată. Vino, înc-o sărutare *(Aşa ni-i dată)* 117
Aud o oaste atacînd pămîntul dinspre mare. *(Aud o oaste)* 204
A vorbi dup-o lungă tăcere, e bine. *(După o lungă tăcere)* 194

C

Ce inimă a fost în stare *(Către un fulg de zăpadă)* 186
Ce pot spera la re-ntîlnire *(Elegie)* 82
„Ce suferinţă, cavaler în zea, *(La Belle Dame sans Merçi)* 147
Cinstit trăit-am totdeauna printre oameni vrednici *(Onoare dezonorată)* 182
Cînd iubirea întîlneşte iubire *(Cînd iubirea întîlneşte iubire)* 174
Cînd mă gîndesc că toate cele ce apar *(Sonetul XV)* 128
Cînd singură în suflet teama mi-a rămas *(Sonet)* 150
Cît te iubesc ? Îngăduie să cumpănesc. *(Sonet din portugheză)* 152

Copii ai tăcerii mele, paşii tăi, *(Paşii)* 50
Cordova. *(Cîntecul cavalerului)* 242
Cu galbene flori atîrnă *(Amiaza vieţii)* 96
Cu mine vino, fii iubita mea. *(Păstorul către iubita sa)* 119
Cum vezi pe ram în luna mai trandafirul *(Sonet pentru Maria)* 46
Cum ? Vrei să pleci ? Departe-i încă ziua *(În zorii zilei)* 121
Cu ochii tăi eu văd o mulcomă lumină, *(Sonetul XXIII)* 66

D

De-acum eu Dumnezeu devin, *(Cîntecul de triumf al sufletului în poarta cerului)* 4

E

Ea vine din timpuri mai vechi *(Mona Lisa)* 178
„E cineva acolo ? întreabă-n poartă *(Cei ce ascultă)* 200
Ei se iubeau unul pe altul gingaş şi amar, *(Iubire mîndră)* 229
El singur era : Taaroa era numele său. *(Mitul creaţiunii)* 32
Eu fac tot ce inima-mi doreşte *(Cîntec de iubire)* 8
Există o grădină unde crinii *(Eutopia)* 170

F

Femei, ce daţi o înţelegere iubirii, *(Cîntecul II)* 56

G

Greer mic, ce fericit eşti, *(Către greer)* 24

I

Ieri Toamna-a intrat în Paris, năvălind *(Prin Paris a umblat Toamna)* 246
Isus cu-nvăţăceii săi umblînd prin lume *(Cînele mort)* 28
Italia mea, deşi cuvintele-s zadarnice *(Cîntecul Italiei)* 59
Iunie umblă pe ape. *(Bălţile de la Olton)* 210

Î

Îmi saltă inima, un curcubeu *(Îmi saltă inima)* 138
Închină pentru mine doar cu ochii. *(Către Celia)* 130
Îndură viaţa, nu cere mai multă, pe Dumnezeu rugînd *(Oedip la Colonoş)* 192
În oraşul cu străvechi şi-nalte acoperişe, *(Lauda femeilor)* 108
În podul casei mere stau, aşezate-n rînduri. *(Mere în lumina lunii)* 212
În primăvară-nfloresc *(Primăvara)* 22
În sud sălbatic mama s-a născut. *(Micul negru)* 136
Într-o dimineaţă, lîng-un pătul *(Cîntecul cînelui)* 232
Într-un regat lîngă mare, pe care *(Annabel Lee)* 154
Înţelepţilor s-o spuneţi, *(Dor fericit)* 80
În vreme ce tăcut eu versuri scriu, privesc *(Slovele eterne)* 14

L

La Dumferling stă Regele la masă, *(Sir Patrick Spens)* 114
Lesne e să triumfezi în soarele verii, *(Lesne-e)* 132
Liniştea mea, *(Cîntecul Margaretei)* 74
Luaţi-o, iată lumea ! strigă Joe *(Împărţirea pămîntului)* 89
Lună tu — ia-mi tu obrazul, *(Cîntec pentru secera lunii)* 34

M

Mare e moartea *(Epilog)* 106
M-auzi tu strigînd după tine, dalba mea ciută ? *(El se tînguie pentru schimbarea sa şi a iubitei sale şi doreşte sfîrşitul lumii)* 190
Mă doare inima, un somn şi-un dor de somn *(Odă la o privighetoare)* 143
Măreţe lucruri naşte pacea : flori, *(Lauda păcii)* 20
Mărire ţie care răsari în zare... *(Imn soarelui)* 2
Mireasa încă nerăpită a tăcerii, castă, *(Odă la o urnă grecească)* 140

N

Noi suntem stelele cari cîntă. *(Cîntecul stelelor)* 36
Nu mă-ncercaţi, lăsaţi ispitele, *(Nu mă-ncercaţi)* 220
Nu ştiu ce poate să-nsemne *(Loreley)* 98

O

Oh, lume scăldată în jar, *(Suspin în zori)* 248
O, muză ! Vino ! Cîntecul ni s-a sfîrşit, *(Muzei)* 231
O pasăre la răsărit *(Rivalii)* 208

P

Paharul ea-l purta în mînă *(Cei doi)* 111
Pe munţii verzi ai Angliei umblat-au *(Noul Ierusalim)* 134
Peste glie m-am aplecat, peste cîmp. *(Vocea lui Dumnezeu)* 206
Pe unde albastre o corabie cu flori. *(Corabia cu flori)* 16
Pîrjol de vară era şi iarba atît de înaltă *(Mică baladă de iubire)* 42
Plînge în inima mea *(Plînge în inima mea)* 48
Precum în ziua, care-acestei lumi te dete, *(Cuvinte orfice)* 77

Q

Quinqueremă de la Ninive *(Corăbii încărcate)* 202

R

Răsare soarele : de muncă mă apuc. *(Cea mai veche poezie)* 12

S

S-a săvîrşit a noastră sărbătoare. *(Parada vieţii)* 124
Să fiu caprifoliul ce din ogradă se caţără *(Caprifoliul)* 238
Să-mi spuneţi unde,-n care ţară *(Balada doamnelor de altă dată)* 44
Să te asemăn oare cu o zi de vară, *(Sonetul XVIII)* 126
Se-nalţă raza şi căzînd *(Fîntîna romană)* 100
Şi iarăşi aştepţi, aştepţi ce pare menit *(Amintire)*
Stingher visează cerul, cu puţine stele. *(Micii dansatori : o viziune londoneză)* 196
Sweeney Bot-gros îşi desface larg genunchii *(Sweeney printre privighetori)* 217
Sus în lumină umblaţi *(Cîntecul soartei)* 92

Ş

Şi iarăşi aştepţi, aştepţi ce pare menit *(Amintire)* 104

T

Tatăl şi fiul se duseră în pădure ca să pună curse. *(Povestea drumului)* 38
Tinereţe eu nu mai am, *(Tinereţe eu nu mai am)* 162
Tinereţe zgomotoasă, plină de plăceri, *(Tinereţe, zi, bătrîneţe şi noapte)* 160
Tineri eram, veseli eram, şi foarte, foarte înţelepţi. *(Praznicul)* 188
Tot ce trăieşte poartă semn *(Tot ce trăieşte poartă semn)* 234
Trase, vîslele îmi picură-n adînc, *(Vîsle trase)* 102
Tu întrebi : cine oare ne va duce, *(Împărăţia cerească)* 6

U

Un copil întreba : „Ce este iarba ?“ şi mi-o culese din belşug cu mînile. *(Un copil întreba ce este iarba)* 157
Un lucru vrednic de iubire e grădina. *(Grădina mea)* 176
Un vînt agită pini şi creste. *(Cîntec funebru în păduri)* 172

V

V-apropiaţi din nou, figuri şovăitoare, *(Închinare)* 70
Veniţi să plecăm dragi copii, *(Omul mării, părăsit)* 164
Viaţa ce-i, dacă în griji ne irosim, *(Răgaz)* 198
Voi pelerini, pe cari vă duce gîndul *(Sonetul XXX)* 54

Z

Zăpada cade în troiene, *(Cîntec rusesc)* 227
Zilnic cutreier pe-afar' şi altceva caut mereu, *(Menon se plînge după Diotima)* 94

CUPRINS

În loc de prefață V
Notă asupra ediției VII

DIN POEZIA EGIPTEANĂ

Imn soarelui 2
Cîntecul de triumf al sufletului în poarta cerului . 4
Împărăția cerească 6
Cîntec de iubire 8

DIN POEZIA CHINEZĂ

* * *
Cea mai veche poezie 12
Li Tai-Pe
Slovele eterne 14
Tung Liu-Fan
Corabia cu flori 16

DIN POEZIA GREACĂ

Bakchylides
Lauda păcii 20
Ibicos
Primăvara 22

Anakreon
Către greer 24

DIN POEZIA PERSANĂ

Nisam ed Din
Cînele mort 28

DIN POEZIA RIMITIVĂ

Tahiti, Polinezia, Oceania
Mitul creaţiunii 32
Tribul Buşman
Cîntec pentru secera lunii 34
Tribul Algonkin
Cîntecul stelelor 36
Africa Centrală
Povestea drumului 38

DIN POEZIA FRANCEZĂ

François Villon
Mică baladă de iubire 42
Balada doamnelor de altă dată 44
Pierre de Ronsard
Sonet pentru Maria 46
Paul Verlaine
Plînge în inima mea 48
Paul Valéry
Paşii 50

DIN POEZIA ITALIANĂ

Dante Alighieri
Sonetul XXX 54
Cîntecul II 56
Francesco Petrarca
Cîntecul Italiei 59
Michelangelo Buonarotti
Sonetul I 64
Sonetul XXIII 66

DIN POEZIA GERMANĂ

Johann Wolfgang von Goethe
Închinare 70
Balada regelui 72
Cîntecul Margaretei 74
Cuvinte orfice 77
Dor fericit 80
Elegie 82
Friedrich von Schiller
Împărţirea pămîntului 89
Friedrich Hölderlin
Cîntecul soartei 92
Menon se plînge după Diotima 94
Amiaza vieţii 96
Heinrich Heine
Loreley 98
Conrad Ferdinand Meyer
Fîntîna romană 100
Vîsle trase 102
Rainer Maria Rilke
Amintire 104
Epilog 106
Stefan George
Lauda femeilor 108
Hugo von Hofmannstahl
Cei doi 111

DIN POEZIA ENGLEZĂ ŞI AMERICANĂ

* * *
Sir Patrick Spens 114
Michael Drayton
Aşa ni-i dată 117
Christopher Marlowe
Păstorul către iubita sa 119
William Shakespeare
În zorii zilei 121
Parada vieţii 124
Sonetul XVIII 126
Sonetul XV 128

Ben Jonson
Către Celia 130
William Blake
Lesne e 132
Noul Ierusalim 134
Micuţul negru 136
William Wordsworth
Îmi saltă inima 138
John Keats
Odă la o urnă grecească 140
Odă la o privighetoare 143
La Belle Dame sans Merci 147
Sonet 150
Elizabeth Barrett Browning
Sonet din portugheză 152
Edgar Allan Poe
Annabel Lee 154
Walt Whitman
Un copil întreba ce este iarba 157
Tinereţe, zi, bătrîneţe şi noapte 160
Tinereţe eu nu mai am 162
Matthew Arnold
Omul mării, părăsit 164
Francis Turner Palgrave
Eutopia 170
George Meredith
Cîntec funebru în păduri 172
Thomas Edward Brown
Cînd iubirea întîlneşte iubire 174
Grădina mea 176
Walter Pater
Mona Lisa 178
Wilfrid Scawen Blunt
Ziua Sfîntului Valentin 180
Onoare dezonorată 182
Thomas Hardy
Boii 184
Francis Thompson
Către un fulg de zăpadă 186

Mary Elizabeth Coleridge
Praznicul 188
William Butler Yeats
El se tînguie pentru schimbarea sa şi a iubitei sale şi doreşte sfîrşitul lumii 190
Oedip la Colonos 192
După o lungă tăcere 194
Laurence Binyon
Micii dansatori : o viziune londoneză 196
William Henry Davies
Răgaz 198
Walter De La Mare
Cei ce ascultă 200
John Masefield
Corăbii încărcate 202
James Joyce
Aud o oaste 204
James Stephens
Vocea lui Dumnezeu 206
Rivalii 208
John Drinkwater
Bălţile de la Olton 210
Mere în lumina lunii 212
Thomas Stearns Eliot
Călătoria magilor 214
Sweeney printre privighetori 217
Cecil Lewis Day
Nu mă-ncercaţi 220

DIN POEZIA RUSĂ

A. S. Puşkin
A asfinţit lumina 224
M. I. Lermontov
Cîntec rusesc 227
Iubire mîndră 229
N. A. Nekrasov
Muzei 231
Serghei Esenin
Cîntecul cînelui 232
Tot ce trăieşte poartă semn 234

DIN POEZIA NEOGREACĂ

Kostis Palamas
Caprifoliul 238

DIN POEZIA SPANIOLĂ

Federico Garcia Lorca
Cîntecul cavalerului 242

DIN POEZIA MAGHIARĂ

Ady Endre
Prin Paris a umblat Toamna 246
Suspin în zori 248

Indici

Indice de nume 253
Indice de autori 259
Indice alfabetic al poeziilor (după titlu) . . . *261*
Indice alfabetic al poeziilor (după primul vers) . . *264*

Lector: CHIRA DUMITRU
Tehnoredactor: POMPILIU STATNAI

Bun de tipar 1 III 1975. Tiraj 7410 ex. legate $^1/_1$.
Coli ed. 5,21. Coli tipr 17,75.

Tiparul executat sub comanda
nr. 803 la
Intreprinderea Poligrafică
„13 Decembrie 1918"
Str. Grigore Alexandrescu nr. 89—97
București
Republica Socialistă România